

Agraïments

Aquesta Base de Dades no hauria estat possible si no hagués comptat amb 4 puntals extraordinaris. Agraieixo, per tant, principalment i molt sincerament a la **Mònica Baró** i a la **Teresa Mañà** –professores de l’Escola de Biblioteconomia i especialistes en Literatura Infantil i Juvenil i biblioteques escolars-, a la **Teresa González** –bibliotecària responsable del Centre de Documentació de la Biblioteca de la Santa Creu- i a la **Teresa Ribas** –professora del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat Autònoma de Barcelona- la confiança i l’ajut inestimable que m’han atorgat en tot moment.

Agraieixo, també, a l’Oriol Mercadé l’interès i la il·lusió que va mostrar per convertir les meves propostes al llenguatge informàtic i a la Mercè Cabo –directora de la biblioteca de la universitat Pompeu Fabra- per obrir-me’n tan generosament les portes.

No puc deixar d’esmentar la Carme Homs i l’Amàlia Ramoneda de la biblioteca de Rosa Sensat i els membres del “Seminari de Literatura Infantil i Juvenil” de Rosa Sensat per l’amabilitat amb què van respondre a les meves sol·licituds i els responsables de l’”Amic de Paper” i del “Servei de Biblioteques i de Patrimoni Bibliogràfic” per la facilitat amb què m’han lliurat les respectives seleccions bibliogràfiques.

I, finalment, agraieixo al Departament d’Ensenyament la Llicència d’Estudis que m’ha permès elaborar aquest treball.

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ	
1.1. Antecedents del tema objecte del treball	4
1.2. Explicació del tema	
1.2.a. La selecció dels títols. Les seleccions preexistents	8
1.2.b. Criteris de selecció	11
1.2.c. Problemàtiques a tenir en compte	13
1.2.d. Organització de la Base de Dades	17
• Fitxa bibliogràfica	17
• Grau de dificultat	18
• Temes	19
• Gèneres de la literatura infantil i juvenil	19
• Mitjans audiovisuals	20
• Ressenyes	20
• Organització del text	21
1.3. Objectius que es pretenen assolir	25
1.4. Hipòtesi inicial del Treball	27
2. TREBALL DUT A TERME	
2.1. Disseny del Pla de treball i metodologia emprada	29
2.1.a. Publicacions	29
2.1.b. Institucions	30
2.2. Descripció dels recursos utilitzats	
2.2.a. Recursos bibliogràfics	34
2.2.b. Serveis i recursos d'atenció i suport al professorat, als professionals i als investigadors	38
2.2.c. Recursos informàtics requerits a l'hora d'elaborar la selecció de títols	40
3. RESULTATS OBTINGUTS. UTILITAT DE LA BASE DE DADES	42
4. ESTUDIS I CURSOS REALITZATS (Continguts, resultats i utilitat)	45
5. CONCLUSIONS (Suggeriments, conseqüències, aplicacions i valoracions)	47

6. BIBLIOGRAFIA	
6.1.-Assaig	52
6.2.- Articles	54
6.3.- Seleccions de títols juvenils	56
6.4.- Centres de documentació	57
6.5.- Revistes	57
6.6.- Catàlegs comentats	58
6.7.- Enllaços	59
7. ANNEXOS	60

1. INTRODUCCIÓ

1.1.- Antecedents del tema objecte del treball

La voluntat de fomentar la lectura i la recerca d'estratègies per assolir-la des de les classes de llengües catalana i castellana són un fet que, de manera evident, podem constatar des de la dècada dels 70. A la major part dels centres, i amb un grau d'efectivitat més o menys gran, es van anar buscant estratègies que permetessin apropar la lectura a l'alumnat. En un primer moment, la forma més generalitzada era la de proposar cada curs un nombre de lectures obligatòria (entre 2 i 3, normalment), tant a l'assignatura de català com a la de castellà. A vegades, es tenia en compte la possibilitat de dur a terme un treball interdisciplinari amb d'altres assignatures o matèries del currículum.

Aquesta proposta de lectures obligatòries, que encara funciona en un bon nombre de centres, ha estat qüestionada en multitud d'ocasions tant des del punt de vista de l'alumnat –que sovint troba en l'obligatorietat del títol un fre, un factor negativitzador-, com des del punt de vista del professorat –que pretén superar aquest estadi que iguala lectura a matèria avaluable i proporcionar les eines per arribar a la lectura per plaer.

Fou a partir d'aquestes premisses que van començar a aparèixer –i de fet encara podem trobar avui en molts centres- els “clubs de lectura”, amb l'afany de superar l'obligatorietat dels títols comuns a tots els alumnes per tal d'arribar a la tria personal, a la implicació de l'alumnat en la selecció dels relats a llegir. Evidentment, aquesta proposta continua mantenint l'obligatorietat de llegir, però ho fa des de plantejaments diferents i cadascú llegeix la novel·la que vol; pot deixar-la en cas que no li agradi; i, sobretot, es parteix d'un criteri de mínims, és a dir, l'alumnat ha de fer un nombre mínim de lectures, però a voluntat pròpia pot augmentar-les, cosa que el sistema anterior no incentivava. Fins i tot, hi ha centres que, per tal d'augmentar el nombre de títols llegits pels alumnes, els ho premien millorant-los les notes.

Els “clubs de lectura” van anar acompanyats, en alguns casos, dels anomenats “Tallers de literatura” i les optatives de biblioteca que aprofitaven l'estructura de les hores A i B o l'existència de les EATP del BUP. Així, el gust per la lectura es completava amb una proposta d'elaboració d'una novel·la, d'una obra de teatre, d'un taller de poesia o amb un treball de biblioteca.

Amb la implantació del Nou Sistema Educatiu, aquestes propostes s'han associat als CV de biblioteca i de “club de lectura”. Aquest tipus de crèdit, que

normalment es fa a la biblioteca o a l'aula on s'hi organitza el préstec a través de la biblioteca d'aula que es crea o de la "maleta" que el professorat hi desplaça per a l'ocasió, permet potenciar encara més no només la tria voluntària, sinó també –i en aquest cas molt més- trobar el moment distès per parlar de les impressions, les sensacions... que ens causen les lectures, per explicitar els motius de les valoracions positives i negatives de l'experiència lectora... Aquesta activitat té la gràcia de fomentar el boca-orella en molts casos determinant per a l'èxit d'una obra. I això és el que hi busquem.

Ara bé, la idea de CV comporta el fet que aquesta experiència es limita a un grup d'alumnes ja d'entrada ben predisposats, que l'han triat perquè els agrada llegir i, per tant, estan disposats a fer més lectures que les estrictament obligatòries de les classes de català i castellà. Ara bé, el que nosaltres creiem interessant és fer extensiva aquesta proposta al grup-classe sencer. És evident, però, que aquesta proposta de fer més intensa l'activitat sobre la lectura ens retorna a l'organització anterior de la biblioteca d'aula, sense desapropiar els passos que hem fet fins ara: parlar dels llibres, passar-nos els llibres, valorar els llibres... aprofitar els llibres per debatre temes i aspectes de l'existència humana que emergeixen de les lectures.

Una menció especial mereix l'experiència de lectura –projecte "e/e" (escola, lectura i escriptura)- que es duu a terme a Cerdanyola del Vallès, en el qual s'impliquen les escoles i instituts del poble, la biblioteca municipal i el propi ajuntament. La proposta de Cerdanyola es proposa augmentar el nivell i la qualitat lectora de la població i cap a aquest sentit organitzen accions d'animació lectora que sobrepassen l'àmbit escolar i prenen una dimensió municipal; des de la presència de rondallaires, escriptors, il·lustradors i animadors a les escoles fins a accions d'àmbit municipal com l'"operació 2000", les 24 hores de lectura per celebrar la diada de Sant Jordi...

Ara bé, si fins ara hem parlat dels antecedents del tema objecte del nostre treball des del punt de vista de les propostes per tal de fomentar el gust per la lectura des de l'aula i lligada a la tasca del professorat, no podem oblidar que les editorials han trobat en la literatura infantil i juvenil un mercat importantíssim, de manera que s'han plantejat, com a complement i reclam de la pròpia oferta editorial, la creació i l'elaboració de materials didàctics complementaris adreçats a facilitar la tasca del professorat o, simplement, a donar-li informació més o menys exhaustiva de les novetats editorials.

Menció a part mereix la tasca del "**Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil**" de l'**Associació de mestres Rosa Sensat**, que des de fa molts anys porta a terme una anàlisi de totes les novetats editorials adreçades al públic infantil i juvenil, des de les seves primeres experiències lectores fins a les obres que serveixen de pont entre

la literatura juvenil i la d'adults. La relació d'obres seleccionades es publica trimestralment i dona informació dels llibres que consideren recomanables i de l'edat que, orientativament, consideren més adequada. Aquesta informació apareix sota el títol “*Quins llibres...?*” i es distribueixen gratuïtament des de les biblioteques populars i des de la cooperativa *Abacus*. La proposta del Seminari és la d'analitzar les múltiples novetats editorials i, d'entre totes, informar d'aquelles que són recomanables i de l'edat més adequada. És, per tant, una primera tria, a partir de la qual es remarquen les novetats que consideren adequades i s'obvien les que no. Així mateix, d'entre tots els llibres seleccionats dins “*Quins llibres...?*”, inclouen ressenyes d'aquells que han merescut una valoració més positiva. Aquesta selecció i les ressenyes es poden consultar a la pàgina web del PIE.

Així mateix, “**L'Amic de Paper**”, el Servei de biblioteques escolars, elabora , també, seleccions tant de llibres d'imaginació com de coneixements que envia a les biblioteques dels centres que hi estan associats amb la intenció de facilitar la creació i l'actualització de les biblioteques dels centres. Si bé fins ara les seleccions incloïen tan obres de ficció com de coneixements, en aquest moment han orientat les seves seleccions a donar suport informatiu en els àmbits del coneixement. La proposta de “**L'Amic de Paper**” es diferencia de la del “**Seminari de Literatura Infantil i Juvenil**” de **Rosa Sensat** en què la selecció que aporta no està directament lligada a les novetats editorials pròpiament dites, sinó a la idea d'oferir als centres aquells llibres que haurien d'estar en una biblioteca escolar per al seu normal i bon funcionament.

Amb uns destinataris diferents, **el Servei de Biblioteques i del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya** elabora trimestralment una *Bibliografia selectiva* adreçada a la xarxa de biblioteques públiques, als professionals i a les institucions vinculades a la lectura pública. La voluntat d'aquestes seleccions respon a la necessitat d'oferir uns llistats actualitzats i disponibles en el mercat de cara a l'obertura d'una nova biblioteca o a l'actualització de les ja existents. Pel que fa als llibres d'imaginació, als textos literaris, aquestes seleccions estan organitzades per l'edat dels lectors (IN, JN...) i per l'origen dels escriptors (Novel.la juvenil anglesa, nord-americana, alemanya, nòrdica, holandesa, francesa, catalana, italiana, castellana, gallega basca i d'altres literatures). Aquestes seleccions poden consultar-se ja per internet. La seva actualització és trimestral i es poden trobar penjades a la xarxa les 4 últimes, és a dir, les del darrer any sencer.

A nivell d'àmbit espanyol, el Centre de Documentació **Fundación Germán Sánchez Ruipérez** de Salamanca també porta a terme la tasca d'anàlisi i selecció dels llibres de literatura infantil i juvenil. A part d'aquestes informacions actualitzades que publiquen periòdicament, i que es poden consultar per internet, té unes seleccions

titolades *1000 libros* i *Entrequinientos*, a partir de les quals i atenent al criteri de qualitat de les obres consignades, es pretén situar aquelles obres de la Literatura Infantil i Juvenil que han esdevingut ja clàssics de la Literatura. Cal consignar que, tot i que la presència de les literatures catalana, basca i gallega hi són representades, aquesta presència hi és força escassa i respon a aquells autors que, a partir de les traduccions al castellà, han aconseguit un gran èxit i prestigi a la resta de l'Estat Espanyol. De tota manera, és un referent de consulta obligada a l'hora de buscar informació.

Les revistes especialitzades –generalment adreçades als professionals de les biblioteques i als especialistes en literatura infantil i juvenil- aporten al llarg dels successius números no només informació sobre els escriptors i els il·lustradors, articles de divulgació, estudis sobre aspectes concrets de la Literatura Infantil i Juvenil, entrevistes, crítiques i ressenyes de les novetats editorials, sinó també les seves seleccions d'entre totes les novetats de l'any. En aquest aspecte destaca l'revista *CLIJ* que cada any, coincidint amb el mes d'abril, publica la tria de les millors novetats de l'any classificades per les diferents edats dels lectors. Així mateix, la revista *Faristol* dóna informació puntuals de les novetats i premis a través de les crítiques literàries. Tant en un cas com en l'altre, les crítiques i ressenyes a les diverses novetats no impliquen forçosament la seva valoració positiva i, normalment, van signades pels seus autors. En la valoració de les obres hi tenen en compte el tractament del tema, la coherència de la trama argumental, l'ús i la qualitat de la llengua, la qualitat de la traducció -si s'escau-, la qualitat de les il·lustracions i de la publicació...

Si a grans trets aquests són els antecedents del tema, cal remarcar, però, que en bona mesura aquesta informació no arriba de manera habitual als centres de secundària. Només en aquells casos que aquests disposin de professionals bibliotecaris o de professorat interessat pel tema n'hi podem trobar. Cal no oblidar, però, que la motivació lectora és una de les múltiples tasques que recauen sobre el professorat de llengües catalana i castellana. Així, a part del treball sistemàtic de llengua oral, llengua escrita, gramàtica, literatura... (tots els continguts preceptius del currículum de l'àrea de llengua), aquest es veu obligat a escollir d'entre l'allau de novetats editorials les lectures que vol proposar a l'alumnat.

En aquest sentit, cada centre ha generat les seves estratègies i ha adoptat les seves solucions. Així i tot, caldria plantejar molt seriosament que, donat que ningú no discuteix la repercussió que la lectura té per a la formació i l'aprenentatge de tots els nois i noies, existís en tots els centres una persona que pogués capitalitzar aquesta tasca de dinamització lectora, sobretot a ser possible des de la mateixa biblioteca.

1.2.- Explicació del tema

1.2.a. La selecció dels títols. Les seleccions preexistents.

El tema del treball es va plantejar a partir de la necessitat de disposar d'un catàleg de novel·les juvenils per posar-lo a l'abast del professorat de llengua que li permetés tenir informació immediata de la narrativa juvenil per tal de poder orientar els alumnes en la tria lliure de les seves lectures. Partíem del concepte de "lectura per plaer" que s'allunya de la proposta de les lectures prefixades pel Departament d'Ensenyament o pel professorat, obligatòries i iguals per a tot l'alumnat. En un primer moment la nostra idea era elaborar uns catàlegs de lectures ordenades per edats i per gèneres literaris o temes. Preteníem establir un corpus de novel·les que els especialistes en literatura infantil i juvenil coincidissin a considerar lectures "garantides", és a dir, aquelles que d'una manera més o menys unànime consideraven obres de qualitat, més enllà de les polítiques editorials. El criteri de selecció obeïa, per tant, a la voluntat de fer una tria qualitativa, més que no pas quantitativa o lingüística. És a dir, buscàvem aquelles obres que podem considerar clàssics de la Literatura Juvenil.

És per això que la nostra primera tasca fou la de buscar i consultar les entitats i especialistes que es dediquen des de fa molts anys a l'estudi de la literatura infantil i juvenil i que han anat establint les seves pròpies seleccions. Així, hem creuat més de 10 seleccions diferents per tal de veure quines eren les obres que tots els crítics i analistes estaven d'acord a considerar importants i de qualitat i que haurien de figurar en els fons de les biblioteques escolars.

Les seleccions creuades han estat les següents:

1. La selecció que publica trimestralment el *Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de Rosa Sensat* sota el títol "**Quins llibres...?**". S'han buidat les seleccions des del Nadal de 1989 fins a l'hivern de 2001. Pel que fa als llibres referenciats, s'ha tingut en compte, bàsicament, aquells que havien estat considerats especialment i que, per tant, sortien remarcats amb un asterisc. Cal remarcar, a més, que d'aquestes obres n'existeix una ressenya que es publica al web del PIE.

2. Les **seleccions de llibres d'imaginació**, publicades per *L'Amic de Paper* i adreçades a Educació Secundària. Les seleccions creuades són les que van des de maig de 1990 fins a la selecció del curs 2000 – 2001. Cal consignar, però, que no hem pogut crear tots els anys, ja que no hem pogut disposar de totes les seleccions. Així i tot, no hem d'oblidar que aquestes seleccions no contempen només les novetats editorials i, per tant, en molts casos els llibres que es proposen de cara a les biblioteques dels centres recullen en bona mesura els mateixos títols, aquells que es consideren bàsics de cara al fons de la biblioteca.
3. El llistat d'obres que Teresa Colomer inclou en el seu estudi **La formació del lector literari** i en el qual organitza les obres en blocs tenint en compte l'edat dels destinataris.
4. Les **Llistes d'Honor** de la revista *CLIJ* publicades cada any en el número del mes d'abril i a partir de les quals estableixen la relació d'obres que, a criteri dels crítics de la revista, mereixen ser considerades les millors publicacions del darrer any. Aquestes llistes s'organitzen, també, per blocs d'edat. El anys que s'han inclòs en el creuament són des del primer any de la revista (1991), fins al llistat de l'any 2001.
5. Tots els títols al llarg dels anys 1990 fins al 2001 han estat guardonats amb un **premi de Literatura Infantil i Juvenil**. Aquesta informació l'hem extreta, també, de la revista *CLIJ*, que inclou en el número anual dedicat al *Liber* aquesta relació completa.
6. La selecció **Mil llibros** de la Fundación Germán Sánchez Riupérez de Salamanca.
7. La **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil** editada el gener de 2000 per la Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei de Biblioteques i Patrimoni Bibliogràfic, del Departament de Cultura de La Generalitat de Catalunya i les successives actualitzacions de les **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil, Novetats**. Les actualitzacions trimestrals creuades han estat des de març de 2000 fins a gener de 2002.
8. Les seleccions **Premi protagonista Jove** de la revista *Faristol*. Les convocatòries del premi han estat les dels anys 1996 fins al 2001.

9. La selecció **100 obras de literatura infantil española del siglo XX. (70 textos literarios i 30 álbumes)** que es va establir en el *VI Simposio sobre literatura infantil i lectura*.

10. Les seleccions incloses al final de cadascun dels apartats del llibre **Corrientes actuales de la literatura infantil i juvenil española en lengua castellana**. Aquest llibre és un recull d'articles encarregats a diversos autors que destaquen pel seu conreu d'un tipus determinat de gènere literari en la literatura infantil i juvenil. Després d'analitzar, explicar i definir els gèneres que se'ls ha encarregat, cadascun dels autors estableix la seva tria personal de novel·les del gènere estudiat que consideren bàsiques o importants. Les diferents seleccions donen informació sobre l'edat adequada de cadascun dels títols.

11. La selecció de llibres inclosa al llibre **Libros infantiles y juveniles para formar buenos lectores**.

12. Alguns dels títols que determinats escriptors i crítics, com ara la Teresa Duran o l'Emili Teixidor, han recomanat especialment a través dels seus espais habituals de crítica literària: la premsa escrita o la ràdio.

1.2.b. Criteris de selecció.

Donat que la idea important per nosaltres era que aquest llistat tingués utilitat independentment de si la lectura es feia a la classe de llengua castellana o catalana, el criteri que va marcar d'entrada la selecció de llibres va ser la de moure'ns sempre en l'àmbit de la Literatura Universal i de no circumscriure-la, per tant, a cap de les dues llengües i literatures des de les quals fèiem la proposta . Així, doncs, els llibres que hi trobarem referenciats pertanyen a la Literatura Universal. La llengua serà l'original en el cas del català i del castellà. En cas de les traduccions, la referència és en català o en castellà, segons l'hem trobada a les biblioteques. En cas que es disposi de la traducció en les dues llengües, hem tendit a referenciar la catalana. No és, però, la solució única. De cara al futur, seria bo comprovar de manera sistemàtica en quins casos s'ha fet la traducció en les dues llengües i en quins casos només en una de les dues, per tal d'establir el criteri d'incorporació dels llibres a les biblioteques dels centres.

El segon criteri era que el marc d'actuació en què ens situàvem era el de l'Ensenyament Obligatori, l'etapa de l'ESO, i que, més endavant, faríem extensiva la proposta al batxillerat i, si ens era possible, a les escoles de primària adscrites al nostre centre. Així, l'edat a la qual van orientades les lectures és la de 12 a 16 anys, tenint en compte, però, les franges més baixes i altes que vénen determinades pels propis lectors. Hi ha alumnes que són molt bons lectors i que, quan arriben a la segona etapa de l'ESO, poden començar ja a fer el salt a l'anomenada literatura clàssica o a la literatura d'adults; en canvi, n'hi ha d'altres, més desmotivats o menys interessats, per a qui la lectura es fa més ferragosa i necessiten un tipus de literatura més fàcil, adaptada a les seves possibilitats i capacitats. Tal com veurem més endavant en analitzar l'estructura de la Base de Dades, aquesta premissa ens ha portat a establir el grau de dificultat en 3 nivells tenint en compte la facilitat o dificultat del text tant a nivell de l'ús de la llengua, com de la trama argumental o la complexitat dels temes tractats, més que no pas el nivell educatiu de l'ESO –primer o segon cicle- que havíem previst en un primer moment. Així, tenint en compte el nostre propi criteri i les orientacions que també en aquest sentit hem trobat en les diferents seleccions i les informacions de les pròpies editorials, hem establert 3 nivells o graus de dificultat.

En tercer lloc, vam haver de tenir en compte que el concepte de literatura juvenil va arrencar amb molta força a partir de la dècada dels setanta, tot coincidint amb la generalització de l'obligatorietat de l'escolarització, i que fou a partir d'aquell moment que va irrompre en el mercat una nova proposta de literatura que té en

compte les condicions del públic, dels destinataris dels relats, i que respon als seus gustos i les seves necessitats. Això, va significar, per exemple, la presència en les novel·les d'una sèrie de temes que fins aleshores n'havien quedat exclosos: l'adolescència, el descobriment de l'amor, el divorci dels pares... S'obria, a més, el món editorial a un públic inèdit i amb un gran potencial.

1.2.c. Problemàtiques a tenir en compte.

Després de creuar les diverses seleccions i d'analitzar els resultats obtinguts, ens vam adonar que se'ns plantejaven una sèrie de problemes als quals havíem de donar resposta en el moment de tancar la nostra selecció particular.

Així, el primer problema detectat estava relacionat amb el propi **concepte de Literatura Juvenil**. El fet que el concepte hagués arrencat, i amb força, a partir de la dècada dels setanta implicava que, d'entrada, en quedessin exclosos obres i autors rellevants que fins a aquell moment havien format part d'una manera regular de les lectures dels joves. Alhora, aquesta consideració implicava que en quedaven bandejats de manera força definitiva, donat que ja no se'ls analitzava ni se'ls atorgava la consideració de literatura adreçada o apropiada als joves; és a dir, formaven part de forma excloent de la literatura d'adults. La crítica no va revisar les obres anteriors, les que situem en els dos primers terços del segle XX, tenint en compte el aquesta consideració. Contràriament, només hi quedaven incloses obres clàssiques que, tot i haver estat escrites originàriament per a un públic adult, havien passat a formar part de la literatura dels joves des de feia molts anys. Ens referim a obres com *Robinson Crusoe*, *L'illa del tresor*, *Alícia al país de meravelles*, *L'illa del Dr. Maureau*, *L'estrany cas del Dr. Jekyll i Mr. Hyde...* Així, podem dir que s'inclouen en les diferents seleccions les obres clàssiques que ja havien adquirit la categoria de novel·les juvenils o, si més no, la d'obres idònies per als joves i en queden excloses aquelles obres, majoritàriament pertanyents al S.XX, que no han rebut aquesta consideració. És el cas d'autors com J. Fuster, P. Calders, Ma. A. Anglada, J. Perucho, M. Delibes, E. Mendoza, H.P. Lovecraft, G. García Márquez, W. Goldwing, R. Bradbury... per citar-ne uns quants que han tractat temes i gèneres diferents i que han format part de les lectures de molts centres. No se'ns escapa que molts d'aquests autors demanen un bon lector, però creiem que si no figuren en una selecció com la nostra –evidentment situats majoritàriament entre els títols de 3r nivell de dificultat- el pas cap a la literatura d'adults és més difícil. Evidentment, per exemple, un autor com Quim Monzó no forma part de la literatura juvenil, però és cert que hi ha alguns bons lectors del final de l'etapa de l'ESO a qui els seus contes agraden i incorporen amb molta facilitat dins el seu corpus lector.

Aquesta mancança ens ha portat a plantejar-nos la necessitat d'incloure una selecció d'autors i obres que podrien ser considerats adequats per al nivell 3. Algunes d'aquestes obres les hem trobat referenciades en alguna de les seleccions. És per això que, a l'annex, inclourem un llistat d'obres i autors que creiem que podrien

incorporar-se sense massa dificultats a la nostra Base de Dades, de manera que es compensessin les absències detectades.

En un altre sentit, aquesta absència esmentada de títols importants no considerats "literatura juvenil" es veu reforçada per una altra que afecta les literatures catalana, basca i gallega quan les seleccions es defineixen des de l'àmbit de la literatura en castellà. Tret de casos d'autors com ara B. Atxaga, E. Teixidor.... , la vàlua dels quals no és discutida per ningú, els autors de les literatures catalana, basca i gallega no hi són representats habitualment. Així i tot, el fet que en el creuament hi haguessin les seleccions del "Seminari Bibliogràfic de Literatura Infantil i Juvenil" de Rosa Sensat, les seleccions de l'"Amic de Paper" i les seleccions del Patrimoni Bibliogràfic, ens permetien garantir que la presència d'autors espanyols no castellans hi trobessin la seva possibilitat. Tot i això, també en aquest cas la nostra proposta passa per fer una compensació posterior d'obres i autors que a parer nostre mereixin ser present en una selecció com la que proposem. Aquesta inclusió a què fem referència forma part del mateix llistat esmentat anteriorment.

Un altre problema que se'ns ha plantejat és el de l'ús de la llengua i l'adequació d'aquesta als lectors. A grans trets podem dir, malgrat que hi haguem de fer molts matisos, que hi hauria dos posicionaments diferenciats. D'una banda, aquells textos, habitualment traduccions, en què la llengua resulta excessivament culta o utilitza formes (per exemple la forma "hom"...) molt allunyades de l'ús de la llengua no només dels nostres joves –a qui, si volem, podríem acusar de llengua deficitària-, sinó també de la llengua que utilitzen molts dels autors actuals amb la voluntat d'aproximar la lectura als adolescents tot facilitant-los la comprensió lectora. Entre un posicionament i l'altra, hi ha evidentment autors darrera les obres dels quals veiem que, a part de treballar els aspectes argumentals, temàtics... de l'obra, fixen una atenció molt important a la llengua que utilitzen i que, per tant, transmeten i ensenyen. Aquest és el cas, entre d'altres, d'autors com E. Teixidor, G. Janer Manila o A. Garcia Llorca. Evidentment, facilitar la lectura no pot suposar la simplicitat, l'absència de riquesa lingüística per part dels escriptors. És fàcil de constatar que hi ha autors que incorporen lèxics, expressions, frases fetes... que trenquen l'esquematisme i, en alguns moments, la indefinició o la falta de matís. No volem dir que la llengua sigui incorrecte, sinó que en alguns moments podria ser més rica, més àmplia. L'empobriment en l'ús de la llengua que detectem en la nostra societat actual l'hem de combatre, també, a partir de les lectures que els nostres nens i joves facin. És evident que no podem demanar als nostres joves allò que els adults no els oferim.

Finalment, un altre problema que hem detectat és el de la política editorial, consistent a publicar grans quantitats de títols, la vida dels quals és, i es pretén que

sigui, efímera. Així, a l'hora de triar les lectures no només hem de fer front a l'allau de títols per discriminar aquells que poden resultar atractius i enriquidors als joves, els que tracten els temes seriosament –no esquemàticament o maniqueament-, els que presenten un treball argumental, de personatges i de llengua, sinó també, i a vegades per acabar-ho d'adobar, a la impossibilitat de retrobar títols que per política editorial han estat descatalogats i, per tant, fora de l'abast de les noves generacions. En aquest sentit, s'imposa la lectura efímera, la literatura-consum, la lectura que omple exclusivament el moment, que no dóna temps al públic per consolidar obres i autors.

Aquesta necessitat editorial de disposar d'una quantitat ingent de títols es converteix en una arma de doble fil ja que, d'una banda, pot provocar en el professorat el rebuig d'aquesta literatura i la recerca en els clàssics dels valors segurs, dels títols indiscutibles, desapropfitant el cabal que la literatura juvenil ofereix. El posicionament a favor o en contra de la literatura juvenil sorgeix, en bona mesura, d'aquesta necessitat d'esporgar l'allau editorial, tasca que sovint pot resultar gravosa per a un professorat que té també altres decisions entre mans. Evidentment, el desconeixement acaba sent un enemic perillós. Paral·lelament, aquesta l'opció dels clàssics o dels títols "segurs" pot comportar l'efecte contrari al desitjat i provocar que alguns dels nostres alumnes sentin aquesta literatura com a llunyana, que no els interessa, que no els "enganxa" i, per tant, arribem a una situació contrària de la que busquem: als nois i noies no els interessa el que llegeixen i indentifiquen la lectura exclusivament amb aquell model que se'ls ha proposat, de manera que se n'allunyen o, senzillament, no s'hi apropen.

D'altra banda i en sentit oposat a l'apuntat fins ara, facilitar als joves exclusivament aquesta literatura fruit de la immediatesa editorial, que obvia en molts casos la qualitat del text, pot comportar un efecte de "vacuna contra" la lectura similar al que hem assenyalat anteriorment. La lectura reiterada de llibres maniqueus, faltats de valors, descontextualitzats i desculturalitzats pot portar els joves a una lectura exclusivament evasiva, que no els permet la lectura reflexiva, la lectura contextualitzadora amb el seu entorn, la lectura arrelada a la seva tradició cultural o, per simplisme, el pas cap a la lectura adulta. En aquest sentit, volem insistir en la percepció que la globalització dels títols acaba provocant una literatura precuinada i apte per a tot tipus de societat i tradició cultural.

És evident que la discussió entre contraris i partidaris de la literatura juvenil – com si es tractés d'un acarament amb la literatura considerada culta i d'adults- es genera, també, a partir de la política editorial del tot s'hi val, de la inexistència del premi desert, de la conversió de la literatura infantil i juvenil en un negoci que mou quantitats de diners molt importants. I lluny de servir per facilitar la feina als professionals que treballen per la motivació lectora des de qualsevol dels àmbits,

provoca reaccions contràries que tampoc beneficien els joves lectors. El “gust per la lectura” es pot educar i, per tant, cal que oferim als joves textos ben treballats, que aportin “continguts”, que els ajudin a captar la complexitat del món, a matisar les raons humanes, a enriquir a través de la llengua la seva possibilitat d’explicar i explicar-se, d’evitar aquesta absurda globalització de la literatura juvenil que tendeix a obviar aquells aspectes que contextualitzen els personatges, els seus costums... per tal de facilitar-ne la internacionalització i el negoci editorial a través de la traducció. La responsabilitat no és evidentment dels joves, sinó de tots aquells que estem al seu voltant començant pels escriptors, els editors, el professorat, els crítics i els estudiosos de la literatura infantil i juvenil. Editar més no vol dir llegir més; escriure més no vol dir escriure millor. Triar més, segurament vol dir llegir millor.

1.2.d. Organització de la Base de Dades

(Estructura i continguts de la Base de Dades. Criteris considerats)

Tot i que la idea inicial d'aquesta Base de Dades era oferir una eina de suport al professorat de cara a les sol·licituds de lectures per part de l'alumnat, de seguida vam adonar-nos que, instal·lada a l'ordinador de consultes de la biblioteca, podia servir també per als alumnes, que podrien buscar-s'hi autònomament la informació.

Així, l'organització de la Base de Dades respon a aquesta voluntat apuntada de servir d'ajut al professorat, de manera que la informació que s'hi recull és diversa. D'entrada, cal remarcar que no es tracta d'un simple llistat de novel·les més o menys organitzades, sinó que hem previst una estructuració el més completa possible de la informació a facilitar al professorat i a l'alumnat, sense que la consulta de tots aquests ítems resulti obligatòria.

- **FITXA BIBLIOGRÀFICA**

La informació que encapçala cada fitxa de la Base de Dades és la **FITXA BIBLIOGRÀFICA COMPLETA**.

A l'hora de concretar els aspectes que hi incorporàvem, vam considerar que no calia posar ISBN de cadascun dels títols donat que hi ha obres, sobretot les clàssiques, que es poden trobar en edicions diferents i que, de fet, l'elecció d'una o altra responia a criteris de la biblioteca, de l'assignatura des de la qual es podia fer llegir el llibre, etc.

En canvi, ens va semblar que, a part del **títol de la traducció**, calia incloure el **títol original** de la novel·la, de manera que el lector pugui saber quina és la llengua de l'original i, alhora, pugui detectar aquells aspectes de costums, tradicions, conceptes... de la vida dels protagonistes que formen part de la tradició cultural de l'autor. Pensem que si en cap moment no fixem l'atenció sobre la procedència del text, els lectors poden interioritzar-ho tot com a propi i no discriminar el que ho és del que no ho és. Pensem que d'aquesta manera podem, d'una banda, entendre millor la diversitat cultural, però també podem evitar la globalització cultural que també de mica en mica es va imposant. Fixem-nos, si més no, com hi ha tradicions anglosaxones que els nostres nens i joves interioritzen de forma "natural" (el papa Noel, "halloween"...), mentre que moltes de les nostres van passant paulatinament a un segon terme (És evident que no oblidem que moltes d'aquestes tradicions s'incorporen de la mà de tot

el muntatge comercial que s'organitza al seu voltant. Però, el cert és que es van imposant i podem acabar interioritzant-les com a nostres sense massa problemes). De fet, ja hi ha hagut algun estudi sobre com es transmeten, o no, les tradicions socials i culturals a través de la literatura infantil i juvenil. El perill de la globalització és el de la desculturalització.

A part de la informació pròpiament editorial, hi hem inclòs sempre que ens ha estat possible –no totes les editorials ho incorporen- **l'any de la primera edició de l'original**. La introducció d'aquesta dada respon, també, a la voluntat d'evidenciar el moment de la seva escriptura, de contextualitzar l'obra, però també la seva vigència, la seva categoria documental i literària. La data de la traducció ens permet veure la distància temporal entre l'edició de l'original i la traducció, entre els lectors de l'original i els de la traducció, etc.

D'altres informacions incloses han estat els/les **traductors/es** i els/les **il·lustradors/es**, si s'escau, el **nombre de pàgines** i els **premis obtinguts**. Tot i que a la fitxa bibliogràfica hi hem incorporat la possibilitat d'anotar el nombre d'edicions que s'han fet de la novel·la, finalment hem desestimat aquesta informació perquè, de fet, ens movíem amb la informació derivada dels exemplars de què disposen les biblioteques on hem efectuat les consultes. Ens ha semblat que pot ser una dada irrellevant per a les nostres intencions.

- **GRAU DE DIFICULTAT**

El segon aspecte que recollim és el del **GRAU DE DIFICULTAT**, el **NIVELL DE LECTURA**. Tal com hem apuntat, en un primer moment havíem previst dividir la Base de Dades en dos blocs de títols que repartissin les novel·les atenent els dos cicles de l'ESO. Aquesta primera decisió la vam variar quan ens vam adonar que marcar les lectures segons el nivell del Sistema Educatiu no responia a cap consideració de motivació lectora ni a cap criteri de facilitat o dificultat dels hipotètics lectors i que, a més, ens podia portar a problemes de tria de lectura si l'alumnat amb més dificultats lectores entenia que els títols del primer cicle eren massa “infantils” per la seva edat, que ja no li corresponien i, en canvi, que li resultessin poc atractius o inadequats els del “seu” cicle. Així, per evitar aquests problemes i suspicàcies, vam optar per classificar les lectures pel grau de complexitat o de facilitat que suposen, cosa que ens permet, a més, incloure títols més fàcils i més difícils que estarien situats a les franges baixa i alta de la nostra pròpia classificació. Hem sistematitzat, finalment, **3 nivells** de

dificultat amb el ben entès que l'alumnat i el professorat pot adequar les lectures a les voluntats, a les necessitats i a les capacitats dels lectors.

- **TEMES**

El tercer aspecte que incorpora la Base de Dades són els **TEMES** tractats en les diferents novel·les. En aquest apartat, i donat que la informació per temes pot interessar a d'altres seminaris per tractar temes interdisciplinars o per il·lustrar aspectes que es plantegen a les altres matèries, hi hem inclòs no només el tema més important que s'hi debat, sinó també aquells que d'una manera secundària o col·lateral hi apareixen. Així, pot ocórrer que en cercar informació per temes en apareguin títols en els quals aquests hi siguin presents de forma principal o secundària.

- **GÈNERES DE LA LITERATURA INFANTIL I JUVENIL**

El quart aspecte que hi plantegem és la classificació de les novel·les tenint en compte el **GÈNERE**¹. En aquest sentit, hem establert una classificació que proposa una doble adscripció. D'entrada classifiquem el gènere que d'una manera més general defineix el tipus de relat davant del qual ens trobem i, en segon lloc, la tipologia dins del propi gènere, és a dir, classifiquem en gènere i subgènere.

D'altra banda, i donat que la línia divisòria entre els gèneres és a vegades molt difícil de marcar, hem tingut en compte les consideracions següents. En primer lloc, no establim de forma taxativa la correspondència una novel·la – un gènere. Hi ha ocasions en què es pot considerar que una narració té característiques que permeten la seva adscripció simultània a gèneres diferents. No hem forçat, per tant, en cap cas la definició unívoca de les novel·les amb els corresponents gèneres. En segon lloc, no hem considerat com a dos pols contraris i excloents la classificació dels relats en dos blocs atenent a la presència o absència de fantasia o al grau de realisme. Aquesta classificació bipolar ens va semblar difícil de mantenir donat que en molts moments realisme i fantasia poden trobar-se. La nostra proposta és, per tant, gradual, de manera que classifica les novel·les des de la seva adscripció a la Fantasia fins a arribar a aquelles en què aquesta és bandejada perquè el que importa és la representació de la realitat i la complexitat de les seves problemàtiques. Cal remarcar,

¹ Per veure la classificació que hem establert, vegi's l'annex.

però, que fins i tot d'aquesta manera, podem trobar petits desajustos que resollem valorant quin aspecte domina i determina la ficció per tal d'establir-ne la classificació. Per posar un exemple, podríem remarcar que és possible trobar que en una narració fantàstica el protagonista resolgui i superi els seus problemes personals, el que en el gènere del realisme hem anomenat "construcció de la pròpia personalitat". Ara bé, si aquesta superació de problemes personals els trobem immersos en un món absolutament fantàstic, aquest darrer element l'hem considerat determinant. El mateix podem dir dels anomenats "viatges iniciàtics" que no hem establert com a gènere *per se* i que hem trobat reflectits tant en novel·les d'aventura com en relats realistes, en narracions històriques... De fet, la visió de la vida dels protagonistes com uns viatges iniciàtics a través dels quals maduren i evolucionen, a través dels quals superen el món infantil i s'incorporen al món adult és una constant en la nostra tradició cultural que podem trobar des del món clàssic (*L'Odíssea*) o des del món medieval (*cavalleria errant, les novel·les de cavalleria*). Així i tot, hem considerat que formen més part de la trama argumental que del gènere pròpiament dit. Finalment, volem remarcar que no hem considerat l'humor com a gènere, tot i que aquesta classificació l'hem trobada en més d'una ocasió. Malgrat que en alguns relats l'humor és determinant, creiem que és més important considerar-lo com a característica del text, com a tractament del tema.

- **MITJANS AUDIOVISUALS**

El cinquè aspecte que hem inclòs, és la informació sobre l'existència de versions de les novel·les seleccionades en formats diferents de l'original. Ens ha semblat que podia ser interessant saber si d'una obra en concret n'existien **VERSIONS EN D'ALTRES MITJANS AUDIOVISUALS**, és a dir, si n'existia versió cinematogràfica (cinema, video, DVD), en còmic o en joc multimèdia. Cal remarcar que aquest apartat és probablement el que menys informació aporta, donat que no ens ha estat massa fàcil aconseguir-la. Hi consta, per tant, no de forma exhaustiva, sinó d'aquells casos dels quals en tenim constància certa.

- **RESSENYES**

En sisè lloc, hi trobem un apartat en què se'ns aporta la informació de les **RESSENYES** que sobre qualsevol de les obres seleccionades ha aparegut en les publicacions especialitzades. D'una forma exhaustiva, hi consten les ressenyes de les

revistes *Faristol* i *CLIJ* i les ressenyes del *Seminari bibliogràfic* de Rosa Sensat; de manera més ocasional, hi consten d'altres publicacions. Cal remarcar que les ressenyes de la revista *Faristol* i les d'*Escola catalana* apareixen signades pels seus autors, mentre que les de la revista *CLIJ* no ho estan mai en els primers anys i de manera ocasional en els últims. Pel que fa a la revista *CLIJ*, hem incorporat, també, les referències a articles, entrevistes, estudis... que han anat aparegut, així com els números monogràfics que un cop l'any dediquen a un autor de la literatura juvenil. La informació concreta el número i el mes i l'any de la publicació. En cap cas no s'ha incorporat la ressenya pròpiament dita a la Base de Dades. La cerca per part del professorat, però, no ha de ser difícil. En el cas de les ressenyes del *Seminari Bibliogràfic* de Rosa Sensat, cal tenir en compte que estan penjats a la pàgina de PIE. És, per tant, una informació a l'abast i fàcil d'aconseguir.

- **ORGANITZACIÓ DEL TEXT**

Finalment, hem incorporat un apartat sobre l'**ORGANITZACIÓ DEL TEXT**², a través del qual pretenem donar informació bàsicament al professorat –però no exclusivament- sobre les característiques textuais. La informació hem organitzat de manera esquemàtica per tal que sigui de fàcil accés.

1. El **Narrador**. Pel que fa a la veu narrativa hem consignat dos aspectes bàsics. D'una banda, quants narradors assumien el relat, de manera que hem assenyalat si hi ha un o diversos narradors. I, d'altra banda, hem consignat la persona gramatical des de la qual es narra. Hem preferit defugir la classificació dels narradors en subjectiu, objectiu, omniscient... perquè hem considerat que simplifícàvem la informació i la terminologia.
2. Quant a la **situació de la història**, hem ressenyat la informació sobre l'**espai** on es desenvolupa l'acció (casa, nucli urbà , nucli rural, espai natural-paisatge obert, centre escolar, lloc fantàstic o "altres") i el **temps** en què es desenvolupa (passat, present, futur o indeterminat). En cas que la localització temporal sigui fàcil o determinant per a la història hem anotat les dates (anys, segles) en què concretament se situen.
3. Així mateix, hem volgut aportar informació sobre la **tipologia textual** (narració tradicional, diari, memòries, cartes o manuscrit trobat). Anomenem "narració tradicional" aquell relat en què un narrador assumeix l'exposició d'uns fets amb

² Per a sistematitzar aquesta informació sobre l'organització del text hem tingut molt en compte les propostes de Teresa Colomer en el seu llibre *La formació del lector literari*.

independència del grau de coneixement que en té (narrador omniscient, subjectiu...). De fet, hi incloem tots els relats tret d'aquells en què el narrador rebutja directament l'autoria del text (manuscrit trobat) o en què la història ens arriba a nosaltres des de pressupòsits diferents (diari personal, memòries, cartes) i en què el lector no ha de ser obligatòriament el destinatari primer dels textos. És a dir, no incloem aquells textos en què el narrador s'amaga com a veu principal i vehiculadora del relat per esdevenir simple transcriptor o receptor accidental.

4. Alhora, hem introduït de quina manera es desenvolupa l'**ordre cronològic** de la novel·la, és a dir, si és un desenvolupament lineal en què, per tant, els fets se succeeixen i s'expliquen segons l'ordre que s'esdevenen, o si el narrador fa salts en el temps i, per tant, avança informació de fets que s'esdevindran amb posterioritat o, al contrari, situats en un present, reula en els temps per aportar-nos informació de fets ocorreguts amb molta anterioritat. En general, hem consignat també com a narració lineal el relat en què la informació sobre fets passats o presents és escassa o irrellevant.
5. En un altre sentit, pel que fa a l'**estructura narrativa**, hem tingut en compte si la història presenta un o diverses trames argumentals. Així, entenem per estructura simple aquella història en què es planteja una situació i és aquesta la que avança fins al final. En canvi, hem considerat com a complexa aquella estructura narrativa en què hi trobem dues trames argumentals o més que es van intercalant al llarg del relat. És per això que hi hem inclòs, en aquest darrer cas, si el narrador va oferint-nos la informació de manera encadenada (va enllaçant les diverses trames una després de l'altra), alternada (va introduint alternadament les trames argumentals) o, simplement, encasta una trama dins de l'altra i, un cop acabada l'exposició, clou la primera.
6. Quant al **desenllaç de l'obra**, la informació recull la resolució final de les diverses situacions. Hem considerat, seguint les propostes de Teresa Colomer, quatre possibilitats. En primer lloc, el desenllaç positiu perquè el problema plantejat ha quedat resolt, ha desaparegut. En segon lloc, el desenllaç positiu perquè el protagonista, tot i que el problema no ha desaparegut, ha estat capaç d'assumir-lo i superar-lo. En tercer lloc, el desenllaç negatiu, força infreqüent, en què el protagonista no és capaç de resoldre el conflicte. I, finalment, el final obert en què plana sobre el personatge la incògnita de com resoldrà la situació final del problema i quin és el futur que li espera. Cal consignar que, en alguna ocasió, hem considerat que el final de l'obra complia més d'una situació. Així, podem trobar un final positiu per assumció del problema, però alhora que resti una incògnita sobre

el futur més o menys immediat del protagonista. Aquest és, per exemple el cas de la novel·la, *El diari secret de l'Adrian Mole* de Sue Townsend.

7. Pel que fa al tractament del tema, hem inclòs el **tractament de l'humor**, de manera que hem consignat l'absència o la presència d'humor i en aquest últim cas hem matisat el tipus d'humor que hi trobem. Així, distingim, en primera instància, l'ús de l'humor en general, la presència de jocs d'humor o la ironia. Ens referim a aquells relats en què el que es busca és provocar la rialla i la complicitat del lector. Aquest és el cas de novel·les com *El tigre de la Mary Plexiglàs* de Miquel Obiols. En segona instància, distingim aquest ús de la paròdia i la caricatura. Ens referim a aquelles narracions en què hi trobem una voluntat de crítica més o menys mordaç o corrosiva. Finalment, hem distingit també aquelles obres en què l'humor apareix pel que suposa de transgressió de les normes habituals de convivència. Aquest és el cas de novel·les com *Sin notícies de Gurb* d'Eduardo Mendoza. Evidentment, l'ús dels diferents tipus d'humor que hem consignat no és exclouent i, per tant, podem trobar novel·les en què hi hagi una barreja de jocs d'humor i caricatures o, simplement, en què la línia divisòria entre un tipus i l'altre sigui difícil de reconèixer.
8. També hem volgut introduir la informació sobre la **caracterització dels personatges principals i dels personatges secundaris, adversaris o antagonistes**. Així hem distingit entre el personatge principal i els secundaris, la seva edat i gènere, els personatges humans, els personatges animals i els personatges fantàstics. Aquesta diferenciació l'hem mantinguda tant en el protagonista –individual o grupal–, com en els secundaris, dels quals hem apuntat, amés, quina és la seva connotació (positiva, negativa, funcional, reconvertida o desmitificada)³. Cal consignar que, pel que fa als personatges secundaris no hem distingit entre els diferents tipus i hem inclòs la informació conjuntament. És per això que en alguns casos trobem consignat que la connotació pot ser positiva i negativa. L'un i l'altra fan referència a personatges diferents.
9. Pel que fa a la relació dels personatges hem inclòs el **context de relacions** en què aquestes es donen. Així hi apuntem si el/la protagonista es mou en un context de família completa, de família monoparental, de formes assimilables a la família, de formes de convivència comunal; si viu sol o manté altres formes de relació.
10. Finalment, i d'una manera menys sistemàtica, hem apuntat altres aspectes relacionats amb la **interpretació del text**. Hi recollim si el text presenta ambigüïtats, si necessita coneixements previs per a la seva adequada comprensió i si el narrador hi inclou comentaris adreçats al lector, a l'editor, etc. En general, podem afirmar que aquestes novel·les pel fet que van adreçades a un públic juvenil

presenten molt poques complicacions. Només en alguns casos, tenir coneixements sobre fets històrics pot permetre una major comprensió del text, una lectura més aprofundida. Aquest és el cas, per exemple de la novel·la *Los cañones de Durango* de Juan Madrid que se situa en plena revolució mexicana. Un/a alumne/a que tingui coneixements de la revolució mexicana identificarà fàcilment els personatges i els fets reals i els distingirà dels de ficció. Amb tot, però, qui no en tingui idea pot entendre sense cap tipus de problemes la trama argumental i les peripècies del protagonista i els altres personatges i entendre l'anàlisi i la crítica que l'autor hi fa.

La inclusió d'aquest tipus d'informació en aquesta Base de Dades respon a la voluntat que pugui ser útil al professorat en vessants diferents. D'una banda, oferint al professorat un primer llistat de títols de cara a organitzar la biblioteca d'aula, evidentment amb la possibilitat d'ampliar-la amb aquells títols que amb els anys hem anat valorant positivament. D'altra banda, facilitant la tria de títols en el cas que s'opti per les lectures obligatòries. Així mateix, ha de permetre al professorat l'orientació lectora de l'alumnat en qualsevol cas que aquesta situació es doni.

Ara bé, si només fos aquesta la utilitat de la Base de Dades no hauria calgut tota la resta de la informació. De fet, aquesta ens l'hem plantejada com una informació complementària de la complexitat narrativa del text que, completant la informació anterior, ens hauria d'ajudar a orientar millor el nostre alumnat. Alhora i complementàriament, la introducció d'aquestes dades ha estat plantejada pensant en la necessitat de disposar de cara a les classes de referències textuais que ens permetin la localització ràpida de textos amb unes característiques determinades i lligades a aspectes que estiguem treballant a classe en qualsevol nivell d'ESO. Aquest seria el cas, per exemple, que estiguéssim treballant les tipologies textuais, l'estructura narrativa, l'ordre cronològic, la caracterització de personatges, els tipus de narrador, el tractament dels temes... Es tracta, per tant, d'un recurs didàctic que cadascú pot –o no- utilitzar, fer-se'l seu i treballar a la seva mida.

De cara a l'alumnat, aquesta Base de Dades li ha de servir com a recurs que li permeti l'autonomia de funcionament de cara a la selecció de les pròpies lectures, deslligades fins i tot de l'obligatorietat o la dinàmica de la classe. A més, indirectament li permetrà un aprenentatge paral·lel en tant que, des del primer moment utilitzarà conceptes relacionats amb la literatura i les tècniques literàries. Es familiaritzarà, per tant, amb la terminologia i els conceptes literaris bàsics.

³ Aquesta classificació l'hem extret de Teresa Colomer.

1.3.- Objectius que es pretenen assolir

Els objectius que es pretenen assolir són múltiples, donat que els destinataris també ho són. D'entrada, i com ja hem dit anteriorment, la nostra voluntat és aconseguir un **llistat de novel·les** que estiguin avalades pels crítics i professionals de la Literatura Infantil i Juvenil, que en valorin tant la **qualitat literària i lingüística**, com l'**adequació** del text al públic lector potencial. De fet, com ja hem apuntat, pretenem que els títols seleccionats disposin d'una consideració de qualitat compartida per part dels diversos professionals, entre ells el professorat.

Evidentment, en cap cas no pretenem que es consideri que tots aquells títols que no han estat inclosos en la selecció no són vàlids. Com ja hem assenyalat, creiem que el llistat que aportem és un llistat de mínims al qual caldrà afegir aquelles obres i autors que per motius diversos n'hagin quedat exclosos. El llistat alternatiu complementari s'inclourà, com a proposta nostra, en un llistat adjunt a l'annex del treball. La possibilitat d'incorporar-los a la Base de Dades seguint el mateix procés d'informació al professorat i a l'alumnat és en aquest moment impossible i, només més endavant, es podrà completar i actualitzar la selecció.

Amb aquesta selecció busquem, també, **evitar** el màxim possible el **desencoratjament** del alumnes perquè no han trobat en la lectura el tema, el gènere, el tipus de protagonista... o la trama argumental capaç de captivar-los o, simplement, de captar-los l'atenció o d'interessar-los durant la lectura. Aquesta tria ha de facilitar, per tant, l'accés per part dels alumnes a textos que els acostin a la **lectura per plaer**, més que no pas a la lectura obligatòria. El catàleg ha d'afavorir que l'abandonament d'un text que no interessa, faciliti trobar l'alternativa (temàtica, de gènere, de grau de dificultat). La nostra Base de Dades i l'organització que li suposem en els centres pretén fomentar, per tant, el **gust per la lectura** i **augmentar el nombre de lectors** i de títols llegits pels nostres alumnes.

Estem convençuts que afavorint la lectura espontània i voluntària s'augmenta la comprensió lectora de l'alumnat i, per tant, es facilita i millora el seu procés d'aprenentatge i els seus coneixements. Al bon lector, li resulta més fàcil, també, l'expressió oral i escrita, és a dir, la seva capacitat de verbalitzar des de les experiències de la vida quotidiana, fins a aquells continguts de les matèries del currículum que ha de poder exposar oralment o per escrit.

D'altra banda, pretenem que aquesta Base de Dades es converteixi en una eina per al professorat i l'alumnat que permeti l'obtenció prèvia, fàcil i ràpida

d'informació sobre diverses obres (vegi's les informacions facilitades en cadascun dels apartats dels continguts de la Base de Dades). De cara a l'alumnat, a la ja esmentada **autonomia de funcionament**, hi podem afegir encara el coneixement del ventall de possibilitats de tria que els ofereix. L'alumnat ha de poder veure que no només pot triar per tema o per gènere, que és el que més habitualment ocorre, sinó que a més poden triar pel tractament del tema, és a dir, poden decidir llegir una novel·la d'humor; poden triar el tipus de protagonista: noi/ noia, adult, humà, animal, éssers fantàstics, barreja de tot plegat; poden graduar la complexitat narrativa i, per tant, també la dificultat o facilitat de la lectura; poden triar la tipologia narrativa, és a dir, una novel·la epistolar, unes memòries...

No voldríem, però, que se'ns titllés d'ingenus. Sabem que la tasca d'animació lectora no és fàcil i que demana per part de tots un esforç important d'estar al dia, de saber transmetre les nostres impressions, de captivar, de suggerir, de provocar... És en aquest sentit que entenem la nostra Base de Dades com l'eina que ha de facilitar-nos la feina. És evident que, si no llegim, no podrem informar. Però, si partim d'un corpus triat, podem ser més efectius.

1.4.- Hipòtesi inicial de treball.

En el moment inicial de plantejar-nos l'elaboració de la Base de Dades, partíem del convenciment que els diferents àmbits de la gestió docent (gestió administrativa dels centres, la gestió del continguts curriculars, la gestió de l'aula, la gestió de les relacions amb les famílies dels alumnes...) absorbeixen bona part del nostre temps i que ens és difícil estar al dia de les novetats editorials, no només en l'àmbit de la lectura juvenil i d'adults, sinó també de les de la lingüística i la crítica literària. Partíem, també, del convenciment que només aquells centres en què la gestió de les biblioteques d'aula ja fa anys que es treballa i que l'equip de professorat ha fet l'esforç d'anar actualitzant el corpus de publicacions, han aconseguit dotar-se d'una sistemàtica per treballar la lectura i d'un llistat de mínims experimentat. Ara bé, partíem també del convenciment que els interessos personals del professorat en el treball de la llengua i la literatura orienten la seva activitat i, lògicament, la seva més o menys clara especialització.

Partíem del convenciment que, fos quina fos la nostra situació professional i d'interessos, una Base de Dades que oferís informació sobre novel·la juvenil podia facilitar la feina del professorat. Partíem, per tant, de la consciència d'una necessitat que afectava el professorat i que repercutia sobre l'alumnat.

La nostra necessitat bàsica la concretàvem -sempre pensant en l'animació lectora- en la possibilitat de disposar d'una selecció de llibres adreçats i adequats als joves i que satisfessin les expectatives de tots. Les seves i les nostres. És a dir, pel que fa als alumnes, una selecció de relats que els agradin, que no els decebin, que els creïn la il·lusió de llegir-ne un altre. I, que els creï la seguretat de triar i rebutjar. De cara al professorat, una selecció que porti un mínim de tranquil·litat pel que fa al seu contingut, fins i tot amb independència que les diverses novel·les ens agradin més o menys. Ens referim a la qualitat i coherència de la trama argumental, del treball i l'ús de la llengua, del tema i la manera de tractar-lo, del plantejament de personatges allunyats del maniqueisme i de la caracterització social i humana bandejant el reduccionisme simplista.

Necessitàvem saber i sistematitzar el material de què podíem disposar, tant a nivell formatiu i informatiu, com a nivell didàctic.

Ara bé, conèixer quines eren les nostres necessitats no implicava que desconexéssim que existeix un gruix molt important de professionals especialistes (biblioteconomistes, departaments de didàctica, editorials, projectes locals) que, des de fa molts anys, treballen el tema de la literatura juvenil. Així i tot, teníem la sensació

que molt d'aquest material i de coneixements de què podem disposar se'ns escapa de les mans i no és suficient per respondre a les expectatives que des de tots els nivells de la societat es dipositen sobre l'ensenyament.

2.- TREBALL DUT A TERME

2.1.- Disseny del pla de treball i metodologia emprada

A l'hora de dissenyar el pla de treball la primera qüestió que ens vam plantejar va ser, evidentment, respondre'ns la pregunta “**Què hi ha?**”.

La recerca d'informació ens permet afirmar que, malgrat que per motius diversos moltes vegades no està a l'abast del professorat, disposem no només de **publicacions especialitzades**, sinó d'**institucions** la tasca de les quals gira al voltant de l'anàlisi i l'estudi de la literatura infantil i juvenil; de l'organització de les biblioteques escolars; etc. Alhora, les editorials estan elaborant materials propis adreçats a donar suport al professorat i demés professionals que hi estan relacionats.

Sense ànim de ser exhaustius, podem sistematitzar la informació de què disposem de la manera següent:

2.1.a.- Publicacions

- Bibliografia especialitzada en Literatura Infantil i Juvenil. Destaquem els llibres de Teresa Colomer *La formació del lector literari* i de Caterina Valriu *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*.
- Bibliografia especialitzada en organització de les biblioteques escolars. Destaquem els llibres de Mònica Baró i Tera Mañà.
- Revistes especialitzades en literatura infantil i juvenil, en didàctica de la llengua i literatura o de suport a la tasca docent. Destaquem les revistes: *CLIJ*, *Faristol*, *Articles*, *Textos*, *Escola catalana*...
- Anàlisi de novetats editorials i seleccions de llibres. Destaquem el *Seminari Bibliogràfic de literatura infantil i juvenil de Rosa Sensat i l'Amic de Paper*. Volem consignar que en aquesta mateixa línia comencen a aparèixer publicacions que ofereixen seleccions i informacions sobre narrativa juvenil. Cal, però, remarcar que aquest tipus de seleccions obvien d'una manera molt radical les literatures de l'estat espanyol no castellanès. Així, doncs, podem tenir-les en compte tenint molt present, però, aquesta absència tan descarada.
- Catàlegs i materials editorials. Cada vegada més les editorials ofereixen materials de suport a l'animació lectora i al treball del professorat. Destaquem, i lamentem la seva no continuïtat, els catàlegs de les editorials “Edicions de La Magrana” *Tots*

els Esparvers, núms. 1-120 (a cura de Teresa Duran i Anna Gasol) i i de l'editorial Columna les *Lectures per a l'escola* i la *Guia de lectura* de la col·lecció Columna Jove. Amb una orientació diferent podem destacar les *Fitxes de lectura* que elabora i distribueix a tots els centres l'editorial Santillana i l'editorial Cruïlla.

- Ressenyes. En un sentit diferent, remarquem les ressenyes que el *Seminari bibliogràfic* de Rosa Sensat penjat a través del PIE a l' xtec.es.

2.1.b.- Institucions

- La biblioteca de **Sant Pau i Santa Creu** de la "Xarxa de Biblioteques Populars" de la Diputació de Barcelona. Cal remarcar que aquesta és una biblioteca especialitzada en literatura infantil i juvenil i que disposa d'un **Centre de documentació i estudis de literatura infantil i juvenil**.
- La **biblioteca infantil i juvenil** i el **Seminari bibliogràfic de literatura infantil i juvenil**. de l'Associació de Mestres Rosa Sensat.
- El Servei de Biblioteques Escolars **L'Amic de Paper**.
- **L'Escola de Biblioteconomia**.
- Els **departaments de didàctica de les universitats**.

Un cop situada la informació disponible i les fonts d'on extreure-la i després de comprovar que la nostra proposta no existia en el mercat editorial, va començar el procés d'elaboració de la Base de Dades. La primera qüestió que es plantejava a continuació era la d'establir, d'una banda, el procediment a seguir i, de l'altra, la temporització; és a dir, el disseny i l'organització del pla de treball.

Primer trimestre

Així, vam dedicar el primer trimestre del curs a l'estudi de la literatura infantil i juvenil, fent un repàs de la bibliografia que estava al nostre abast. Fou en aquest moment que se'ns va evidenciar enara més del que sospitàvem fins a quin punt hi ha professionals que fa molts anys que s'hi dediquen i fins a quin punt han aprofundit en els seus treballs d'investigació.

La nostra feina immediata i paral·lela a la lectura dels assaigs crítics i historiogràfics es va orientar bàsicament en dues direccions. D'una banda,

l'establiment d'una **classificació dels Gèneres Narratius de la literatura infantil i juvenil** i, de l'altra, l'elaboració d'una **fitxa bibliogràfica i de continguts**, per utilitzar a l'hora de fer el buidat de les novel·les seleccionades de cara a la Base de Dades informàtica.

Així, vam anar elaborant la **classificació de Gèneres Literaris**, a partir de la sistematització i valoració de la informació recollida a la bibliografia. De fet, aquesta classificació, que era un dels aspectes que des del primer moment teníem més clar que volíem establir, va ser un dels esculls més importants de tot aquest període, ja que no n'existeix un model únic i cadascun dels crítics té elaborada la seva pròpia proposta. Alhora, i donat que en la cerca d'informació als catàlegs de les diferents biblioteques ens adonàvem que no existien criteris únics a l'hora de classificar les diferents narracions, vam optar per fer un buidat dels **Tesaurus**⁴ que aquestes utilitzen. Aquest buidat ens va permetre comprovar que en la classificació per matèries s'hi barrejen habitualment els conceptes de temes i gèneres (justament els conceptes que nosaltres proposem de donar per separat). Aquest fet també ens indicava la dificultat de la classificació pretesa i ens evidenciava que no sempre és el gènere l'element determinant a l'hora de classificar una novel·la i que a vegades el que és realment rellevant és el tema tractat. O a la inversa. Així i tot, cal remarcar que les indicacions de classificació per evitar distorsions en les possibles cerques són molt clares i donen les orientacions necessàries per tal de ser més efectiu. Evidentment, aquestes orientacions van adreçades als professionals de les biblioteques, damunt dels quals recau la responsabilitat de classificar correctament els materials de la biblioteca per facilitar l'accés a la informació als diferents usuaris, però serveixen d'orientació de cara a evitar errors absurds.

El resultat de la nostra classificació és la que consta a la nostra Base de Dades. No pretenem que aquesta sigui la classificació definitiva ni la més ajustada, però sí que és la que, després de consultes diverses, hem establert perquè creiem que és la que ens permet orientar millor els nostres alumnes respecte el tipus de novel·la que volen llegir. Hi hem mantingut, malgrat les dificultats, la distinció entre gènere i tema.

La **fitxa bibliogràfica i de continguts** la vam elaborar tenint en compte que preteníem que servís tant per la selecció dels continguts de la Base de Dades, com per la consulta posterior per part del professorat i de l'alumnat, com, finalment, que ens servís de bases per a les **llibretes de currículum lector** que volíem elaborar per tal que els alumnes poguessin fer el seu propi seguiment lector.

⁴ Els *Tesaurus* que vam buidar van ser el de la biblioteca infantil de Rosa Sensat, elaborat per Carme Homs, i el *Tesaurus* que utilitzen habitualment totes les biblioteques catalanes.

Un dels aspectes no previstos i que, en canvi, vam elaborar perquè la seva necessitat se'ns imposava, era la de recollir i oferir al professorat la definició i explicació que diferents especialistes donaven dels gèneres literaris, o bé perquè ells n'eren autors, o bé perquè havien orientat els seus estudis a analitzar-los. Així i tot, aquesta informació no s'inclou a la Base de Dades pròpiament dita, sinó que s'inclourà a l'annex.

Segon trimestre

Un cop situats en el tema i elaborat el material bàsic per tal de recollir la informació desitjada, vam deixar per al segon trimestre la feina de **seleccionar les lectures**. El criteri que va prevaler des del primer moment va ser que l'elecció del llistat de novel·les la faríem, com ja hem explicat més amunt, a partir del **creuament de les diverses seleccions** que han anat apareixent i apareixen sistematitzades pels especialistes.

Així, vam anar introduint tots els títols en una base de dades creada a propòsit per tal de trobar quins eren els títols que hi sortien referenciats. La successiva introducció dels títols de les diferents seleccions (fins a un total aproximat de 1850) ens va assenyalar els títols i autors de consens. En aquest sentit, vam decidir que el criteri de selecció havia de passar, obligatòriament, per haver aparegut, com a mínim, en tres seleccions diferents. Només vam fer excepció en alguns casos, molt pocs, en què la novel·la havia estat referenciada en dues seleccions i havia estat guardonada amb un premi. Tota la resta, doncs, figuren en un mínim de tres seleccions. Aquest criteri de selecció ens permetia que els desajustos derivats del fet que la novel·la fos catalana, basca o gallega quedessin compensats per l'existència de més de tres seleccions establertes des de l'àmbit català.

Tot i que no oblidem els problemes que hem apuntat abans respecte les absències constatades en la selecció resultant i que ens porten a establir una llista paral·lela personal de compensació, els títols apareguts a la nostra selecció són rigorosament els que aconsegueixen els requisits prefixats.

A continuació, vam començar l'anàlisi de la selecció resultant. Per fer-ho vam començar a classificar les novel·les per gèneres i per llengües. En el primer cas, volíem comprovar que la selecció no es decantés més cap a un gènere que cap a un altre. És així com vam descobrir que el gènere que per ell mateix tenia més títols referenciats era el de la novel·la realista, més que la novel·la o la de fantasia, tal com ens pensàvem. Així i tot, quan sumàvem aventura i fantasia ens donaven uns resultats

que equilibraven el tipus de ficció. Quant a les llengües, en canvi, ens vam adonar que analitzant la literatura produïda a l'Estat espanyol, resultava que hi havia menys autors de la literatura catalana –descomptant els de la literatura gallega i basca, que són minoritaris- que de la literatura castellana. Aquesta situació hem tendit a resoldre-la a partir de la novel·la de traducció. Així, sense que hagi estat de forma rigorosa ja que partíem de les existències de les biblioteques de consulta, hem procurat incloure més títols traduïts al català que al castellà.

Evidentment, paral·lelament a aquestes anàlisis, vam començar la lectura sistemàtica dels títols seleccionats. De fet, l'únic que vam fer va ser accelerar-ne el ritme.

Tercer trimestre

Al llarg d'aquest període, la lectura dels llibres ha estat la constant de manera que hem anat comprovant d'una manera més intensiva que la fitxa de dades –ara ja convertida en Base de Dades- funcionava i que ens permetia recollir emplenar sense massa problemes tots els apartats contemplats.

És en aquest trimestre, però, que vam afegir a la Bases de Dades una informació que fins ara no havíem contemplat: Introduir l'apartat "Resenyes", en el qual hi constaran les resenyes publicades (revista/publicació, data, número). Finalment, hi hem inclòs també un apartat que anomenarem "Valoració dels lectors", on ens agradaria que els lectors hi aportessin la seva valoració numèrica (de 1 a 10), de manera que aquesta servís com a informació complementària –i voluntària- de l'acceptació de la novel·la.

2.2.- Descripció dels recursos utilitzats

Els recursos utilitzats per dur a terme el treball són bàsicament bibliogràfics, donat que tant si es tractava dels estudis crítics sobre el tema com si es tractava de les publicacions periòdiques (revistes), com si es tractava de les seleccions existents, sempre l'àmbit fonamental d'actuació eren les biblioteques. Tot i això, aquests no han estat els únics recursos utilitzats, ja que n'hem anat necessitant d'altres per gestionar la informació que anàvem recopilant. Així podem classificar-los per: recursos bibliogràfics, recursos informàtics i recursos de gestió de biblioteques.

2.2.a.- Recursos bibliogràfics

Com que en bona mesura ja hem anat apuntant aspectes de la bibliografia utilitzada, intentarem fer-ne una descripció sintètica de cadascun d'ells.

- Bibliografia de crítica literària en general

Per tal d'analitzar quina informació sobre tècniques narratives podríem incloure a la Base de Dades, vam dedicar una part del primer trimestre a revisar els textos de crítica literària. La intenció era de veure quina era la terminologia que de manera més àmplia s'utilitza actualment per adoptar-la en el nostre treball. Donat que les terminologies adoptades pels diferents crítics no ens permetien fer una proposta única, vam optar, per exemple, en el cas del narrador per situar només la persona gramatical, deixant oberta la possibilitat que cada professor/a pugui explicar els tipus de narrador de la manera més convenient. (Vegeu al final la bibliografia consultada)

- Bibliografia de crítica literària especialitzada en literatura infantil i juvenil. Estudis.

Com ja hem referit més amunt, per a situar-nos en el marc concret de la literatura juvenil hem recorregut a aquelles persones els estudis de les quals ens permeten no només aproximar-nos a la narrativa per a joves, sinó també que ens aporten ja els resultats de les investigacions que des de fa anys que porten a terme.

Aquesta bibliografia ens ha permès abordar-ne tant l'evolució històrica dins l'àmbit europeu (com ara l'estudi de Bettina Hürlimann *Tres siglos de literatura infantil europea*), com conèixer l'evolució concreta de la literatura catalana (*Història de la literatura infantil i juvenil catalana* de Caterina Valriu i Llinàs), com tenir informació

molt detallada de l'evolució de la literatura infantil i juvenil des de l'aparició del *Robinson Crusoe* fins a les últimes tendències actuals. En aquest cas en referim a l'estudi de Teresa Colomer *La formació del lector literari*, on l'autora analitza de manera molt exhaustiva tots els aspectes de la narrativa juvenil, des de l'evolució dels gèneres, els temes, els personatges... Inclou una anàlisi estadística dels diversos aspectes que conformen la narrativa per a joves: tipus de protagonistes, context de relacions, espai del relat, situació temporal, etc. A l'hora de fer la fitxa de buidat d'informació vam tenir en compte aquesta anàlisi tan detallada que T. Colomer incloïa. Més que els percentatges que se'n podien extreure, ens interessava poder disposar d'aquestes dades per si, pensant en un treball interdisciplinari, aquestes podien resultar rellevants. Per exemple, recollir informació sobre el temps o l'espai ens podia permetre treballar interdisciplinàriament amb el professorat de socials sobre fets històrics narrats dins de ficcions literàries. No podem deixar de notar que aquest treball de T. Colomer és un estudi molt aprofundit i dens, que aporta molta informació, a vegades amb un estil sintètic. És sens dubte un estudi imprescindible per tots aquells que vulguin conèixer la literatura juvenil. Cal, però, llegir-lo lentament i amb coneixements previs.

- Bibliografia de crítica literària especialitzada en literatura infantil i juvenil. Revistes. Pel que fa a les revistes especialitzades, ja hem fet referència a les principals revistes que ens permeten actualitzar els nostres coneixements. Destaquem les revistes *CLIJ (Cuadernos de Literatura Infantil i Juvenil)* i *Faristol*.

La primera (*CLIJ*) és una revista de distribució mensual, editada a Barcelona, que dóna puntual informació de les novetats editorials. Estructurada en seccions fixes, publica entrevistes amb autors/es, estudis i articles on els diferents especialistes analitzen aspectes i temes concrets de les novel·les, dels diferents autors/es, dels il·lustradors/es, etc. Cal remarcar que cada any, amb motiu de la fira del llibre de Bolonya, dedica un número especial (mes d'abril) a l'anàlisi o selecció del millors llibres de l'any, classificats per edats, i dóna informació completa de tots els premis literaris atorgats al llarg de l'any anterior. El mes de novembre, dedica un número monogràfic a un autor "clàssic" de la literatura juvenil. Cal remarcar que molts dels articles de la revista són, moltes vegades, l'única informació, anàlisi...que podem trobar sobre la narrativa per a joves. Finalment, hem de remarcar que les ressenyes que apareixen sobre els llibres, i que apareixen consignades a la Base de Dades, no van habitualment signades pels seus respectius autors. Aquesta tendència, molt general en els primers números, va corregint-se en els darrers. Es pot trobar normalment a les biblioteques.

La segona (*Faristol*) és una revista editada a Barcelona pel Consell Català del Llibre per a Infants i Joves. La seva distribució no é general, sinó que s'adreça bàsicament als professionals de biblioteconomia. Amb seccions fixes, publica articles i estudis sobre diferents aspectes narrativa juvenil, entrevistes a autors i il·lustradors, articles d'opinió, i ressenyes de les novetats editorials. Aquestes apareixen sempre signades pels seus autors/es. Hi ha un apartat de notícies i avisos, on s'informa de premis literaris (convocatòries i guardonats), exposicions i activitats, entitats... tot aquell tipus d'activitats que giren al voltant del llibre Infantil i juvenil.

En un altre sentit, podem destacar la revista *Escola Catalana* publicada a Barcelona per *Omnium Cultural*. En aquest cas es tracta d'una revista de continguts més amplis, sempre relacionats amb l'educació i la didàctica, que inclou un apartat de ressenyes de novetats editorials. Les ressenyes, que no són únicament d'obres de narrativa, són sempre signades pels seus autors. Existeix, també, la revista *Educación i biblioteca*, publicada mensualment a Madrid, que inclou, també, articles i estudis sobre literatura infantil i juvenil. Inclou dossiers on tracta monogràficament temes concrets, per exemple, "Literatura infantil y juvenil en América Latina" (octubre de 1998) o "La literatura infantil y juvenil de terror" (juny de 2000).

Evidentment, podem trobar d'altres publicacions, fins i tot a la premsa diària a les seccions de cultura, on apareixen ressenyes i crítiques de literatura infantil i juvenil. Però aquestes han estat les que nosaltres hem tingut en compte.

- Pel que fa a les seleccions bibliogràfiques existents recordarem ara només aquells aspectes que ens permetin definir i diferenciar cadascuna d'elles.

Així, la selecció publicada trimestralment el *Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de Rosa Sensat* sota el títol "**Quins llibres...?**" és una selecció que es presenta després d'analitzar les novetats editorials. Es proposa triar, d'entre l'allau editorial, aquells llibres que poden llegir els nens i els joves des dels primers àlbums d'il·lustracions fins als títols que se situen en la línia de la literatura d'adults. Assenyalen amb un asterisc aquelles novetats que mereixen una especial atenció. Es classifiquen per edats i per ordre alfabètic dels títols. Es pot trobar a la pàgina web del PIE xtec, a les biblioteques públiques i a les botigues de la cooperativa "Abacus", que és qui cedeix els llibres al seminari per tal que puguin ser analitzats. Les **seleccions de llibres d'imaginació**, publicades pel Servei de biblioteques *L'Amic de Paper* adreçades Primària i a Secundària, proposen una selecció de títols triats amb independència de la novetat editorial, o no, per tal d'oferir als

centres associats aquells títols que consideren bàsics per a l'organització de la secció de ficció de les biblioteques dels centres i dels quals es té garantia de "qualitat" o de "clàssic". Els llibres que s'inclouen a la selecció es troben fàcilment al mercat.

Teresa Colomer inclou en el seu estudi *La formació del lector literari* una selecció de llibres, organitzats en blocs d'edat, que són els que li han servit per fer l'estudi abans esmentat.

Les **Llistes d'Honor** de la revista *CLIJ* són les obres que, a criteri dels crítics de la revista, mereixen ser considerades les millors publicacions del darrer any. Inclouen, per tant, la selecció de les novetats de l'any.

En un altre sentit, hem inclòs tots els títols al llarg dels anys 1990 fins al 2001 han estat guardonats amb un **premi de Literatura Infantil i Juvenil**.

La Fundación Germán Sánchez Riupérez de Salamanca, especialitzada en l'estudi i anàlisi de la literatura infantil i juvenil, va elaborar una selecció de llibres que sota el títol **Mil libros** pretén oferir el llistat que, a parer dels seus crítics, formarien part del mil millors llibres de literatura infantil i juvenil. Estan organitzats per edats i inclouen títols de totes les literatures.

La **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil** editada la Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei de Biblioteques i Patrimoni Bibliogràfic, del Departament de Cultura de La Generalitat de Catalunya ofereix una selecció bibliogràfica pensant en el llistat de mínims que caldria tenir en compte una biblioteca pública. Una de les moltes seleccions que ofereix i actualitza és **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil, Novetats**. Cal tenir en compte que les seves seleccions abracen tots els àmbits considerats bàsics per al bon funcionament de les biblioteques.

La revista *Faristol* convoca cada any un **Premi protagonista Jove** a partir del qual proposa que siguin els lectors de les escoles els qui atorguin un premi a la novel·la més valorada. La participació és voluntària.

En motiu del canvi de segle i de la celebració del *VI Simposio sobre literatura infantil i lectura*, es va elaborar el llistat de les **100 obras de literatura infantil española del siglo XX. (70 textos literarios i 30 álbumes)**, que es proposava com la selecció dels millors títols del segle.

Corrientes actuales de la literatura infantil i juvenil española en lengua castellana és un llibre que demana a autors que han conreat algun gènere concret que en donin la seva visió i expliquin quines són les seves característiques. Un cop presentat el tema, se'ls demana que facin la seva selecció personal de novel·les del gènere i que les presentin organitzades per grups d'edat. Evidentment és una

tria personal i, per tant, no respon com les que hem referenciat anteriorment a un consens entre els especialistes.

La selecció inclosa a **Libros infantiles y juveniles para formar buenos lectores** és també una selecció personal que proposen els autors del llibre. Segueix el mateix esquema que hem anotat per al títol anterior.

2.2.b.- Serveis i recursos d'atenció i suport al professorat, als professionals i als investigadors

- La **Biblioteca de Sant Pau i Santa Creu** és una biblioteca especialitzada en literatura infantil i juvenil i, per tant, el seu públic és bàsicament infantil i adolescent. Ofereix al seu públic no només obres de ficció o estrictament literàries, sinó tot tipus de bibliografia de coneixements que potencialment poden necessitar els seus usuaris en qualsevol dels seus àmbits de desenvolupament. El ofereix, també, la possibilitat d'accedir a Internet, sota la supervisió de les bibliotecàries.

Cal remarcar, però, el vessant d'investigació que ofereix als adults i estudiosos del tema. De fet, la biblioteca disposa d'un centre de recursos on hi podem trobar tot el material referit a la literatura que ens ocupa, tant pel que fa al fons de publicacions antigues com a les novetats, premis, assaigs, materials didàctics, seleccions, informacions de congressos, etc. El centre de documentació disposa d'una bibliotecària especialista (Teresa González) responsable de la gestió del centre i de l'assessorament als investigadors. La biblioteca està oberta cada tarda i els dissabtes al matí. Els dijous al matí la biblioteca obre especialment per als investigadors. El préstec del material només requereix la condició que l'usuari sigui oci de qualsevol biblioteca pública de la xarxa de la Diputació. El tracte és en tots els casos excel·lent.

Des del centre de documentació i la biblioteca pròpiament dita s'organitzen anualment diverses exposicions retrospectives sobre literatura i il·lustració, presentacions de llibres, activitats d'animació lectora per a escoles – en horari escolar- o per a usuaris que s'hi apunten voluntàriament –en horari de tarda.

- La **biblioteca de l'Associació de Mestres de Rosa Sensat** està pensada i respon a les necessitats de tots els membres de la comunitat educativa amb independència de la seva especialitat. Disposada d'informació i materials

de totes les àrees curriculars, de psicologia i pedagogia, de publicacions periòdiques (diaris i revistes), de legislació i normativa educatives... És també, per tant, un centre de documentació per als docents. L'horari d'obertura és continu de 10 del matí a les 9 del vespre. Pel que fa al nostre tema d'interès, hem de remarcar la **biblioteca infantil i juvenil**, ara també oberta al barri (escoles, nens i joves) amb una bibliotecària (Carme Homs) especialitzada en literatura infantil i juvenil. La biblioteca organitza activitats d'animació lectora per a escoles. El préstec del material requereix la condició d'associat. L'accés i el treball a la pròpia biblioteca, però, és lliure. Des de la biblioteca s'organitzen, també, cursos de literatura infantil i juvenil (Amàlia Ramoneda). El tracte que s'ofereix als investigadors és excel·lent.

- La informació específica de les novel·les seleccionades l'hem extreta bàsicament de la pròpia lectura, però també dels **catàlegs** de consulta de les biblioteques. Aquesta cerca d'informació es pot fer, també, des de la pàgina web que permet la consulta de totes les biblioteques de la xarxa de la Diputació. Les adreces de consulta són <http://www.diba.es/biblioteques/inici.htm> i <http://www.bcn.es/icub/biblioteques>. L'adreça de Rosa Sensat és <http://www.xtec.es/recursos/litinf/index.htm>.

Pel que fa a aquests catàlegs, hem de consignar que la informació bàsica que hi buscàvem per poder analitzar i classificar les obres resultants de la nostra selecció, és a dir, la informació sobre els gèneres i els temes, no apareix de forma sistemàtica en els títols més antics i sí, en canvi, en els actuals. Així i tot, la classificació per matèries segueix com a criteri introduir els aspectes més rellevants de la novel·la, de manera que no sempre es classifica per gènere i per tema. És evident, però, que totes classifiquen segons els *tesaurus* adoptats i que entre biblioteques especialitzades hi ha una certa coordinació. No hem trobat, en canvi, cap classificació de gèneres consensuada. En aquests catàlegs tampoc no hi consta el títol original de l'obra, de manera que per emplenar la fitxa bàsica hem hagut de recórrer als exemplars de les traduccions.

A part d'aquestes dues adreces esmentades, que han estat les de referència bàsica per al desenvolupament de la feina dia a dia, hem utilitzat les adreces de consulta general dels **catàlegs de les universitats i institucions catalanes**. L'adreça de consulta ha estat:

<http://www.cbuc.es/ccuc/> . Des d'aquesta adreça podem accedir a tots els fons de les biblioteques universitàries catalanes i cada vegada se n'hi van afegint més.

A nivell d'àmbit espanyol, hem de destacar la importància de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez. A part dels catàlegs esmentats podem consultar a través d'internet els catàlegs i seleccions que va elaborant al llarg de l'any, les publicacions –que podem comprar a través de la xarxa-, les convocatòries... D e fet, per a tots els especialistes és un punt de referència obligat. L'adreça web és <http://www.fundaciongsr.es>.

Des d'aquest any, també es pot trobar informació a l'adreça http://www.sol-e.com/bancorecursos/index_br.php. En aquesta web es dona informació molt àmplia sobre els títols seleccionats. Es pot sol·licitar informació.

2.2.c.- Recursos informàtics requerits a l'hora d'elaborar la selecció de títols.

- A l'hora de creuar els títols de les diferents seleccions esmentades, vam utilitzar el programa **excel** per tal d'anar introduint tota la informació: títol, autor/a, selecció. A partir d'aquí, hem anat important els títols seleccionats cap al programa **word** que és des d'on hem elaborat els diferents llistats d'ús intern: alfabèticament, per gèneres, per nombre de referències de les diferents seleccions, llistat complet d'obres referenciades, obres excloses a partir dels nostres criteris de selecció, etc. Aquesta possibilitat de llistar la informació des de qualsevol perspectiva d'anàlisi, ens ha permès veure quins autors i quines obres en quedaven exclosos, quines podien ser-se les causes i, per tant, arribar a conclusions. També, ens ha permès elaborar la llista complementària a la selecció (inclosa a l'annex) que considerem necessària per tal de compensar, com ja hem explicat més amunt, els buits detectats després de l'esmentat anàlisi del total de les obres incloses.
- D'altra banda, el treball resultant l'hem elaborat informàticament a través d'una **Base de Dades** que permetrà la consulta de tota la informació inclosa a la nostra *fitxa bibliogràfica i de continguts*. A partir d'aquesta Base de Dades, podem buscar el llistat dels títols que reuneixen les condicions o els aspectes que en cada moment ens puguin interessar. Així, a part d'extreure'n el llistat global d'obres incloses a la selecció, podem treure'n

els llistats per temes, per grau de dificultat, per l'existència de versions de l'obra en d'altres mitjans audiovisuals, per l'organització del text (gèneres, tipus de narradors, situació de l'espai o del temps, tipologia textual, ordre cronològic estructura narrativa, tractament de l'humor, tipus de desenllaç, caracterització dels personatges protagonistes i secundaris, pel context de relacions i per aspectes relacionats amb la interpretació del text). Aquesta selecció de títols a partir dels condicionaments no ha de ser obligatòriament a partir d'un sol aspecte, sinó que podem considerar-ne més d'un.

3.- RESULTATS OBTINGUTS. UTILITAT DE LA BASE DE DADES.

La Base de Dades que oferim ha estat concebuda i elaborada com una eina de suport al professorat i a l'alumnat a l'hora de gestionar el procés de la lectura treballat des de les classes de llengües catalana i castellana. En cap cas s'ha previst com un model d'actuació, ni tan sols com a proposta de tractament de la lectura. De fet, partim de la certesa de l'existència de propostes diverses dels centres i l'oferim com a complement del material que al llarg de tots els anys cadascun d'ells ha anat elaborant com a material propi del centre.

Pel que fa al professorat, aquest material és un instrument que podem utilitzar a l'hora de triar les lectures per incorporar-les a les biblioteques dels centres o a les biblioteques d'aula o, simplement, a l'hora de seleccionar una lectura obligatòria o recomanada als alumnes.

A part d'aquesta utilitat immediata, la Base de Dades ofereix al professorat dades sobre els llocs, les publicacions i les principals webs on podem trobar informació de lectures adequades al nostre alumnat amb la seguretat que són especialistes els qui han portat a terme el treball d'anàlisi, crítica i selecció dels títols. Ens referim al fet que no només podem trobar-hi informació sobre quina publicació ha inclòs una ressenya sobre un determinat títol, sinó que oferim al professorat la informació sobre quines són les principals publicacions especialitzades en literatura infantil i juvenil, de manera que podem arribar a considerar-les material d'actualització professional, del qual el nostre centre pot fer-se'n subscriptor o, simplement, que podem trobar a les nostres biblioteques de referència. D'aquesta manera, la utilitat immediata de la Base de Dades –la tria o la recomanació de novel·les- es veu reforçada per les valoracions i els punts de vista diferents que els especialistes posen en joc a l'hora d'analitzar la literatura infantil i juvenil. La percepció d'aquests criteris diferents pot tenir una altra repercussió sobre el professorat: la confiança o desconfiança en uns crítics determinats després d'haver apreciat els seus criteris i l'adequació i pertinença de les seves crítiques.

Ahora, i en un sentit totalment diferent, la consideració dels títols i de la tipologia narrativa representada permeten al professorat oferir un ventall de títols prou ampli com per satisfer els gustos i tendències lectores de l'alumnat. Així mateix, li poden permetre analitzar quin tipus de relats són considerats de qualitat per la crítica i, per tant, susceptibles de ser recomanats amb un mínim de garanties.

Pel que fa a l'alumnat, la utilitat d'aquesta Base de Dades només la podem considerar si aquesta s'instal·la a la biblioteca del centre i en un ordinador accessible a tots els usuaris. Aquesta possibilitat d'ús la contemplem des de la perspectiva de donar autonomia absoluta als nois i noies a l'hora de triar i seleccionar les seves lectures i de trobar informacions complementàries a la seva lectura. Entenem que pot servir a l'alumnat per comprovar que no només pot triar per temes o gèneres, sinó, tenint en compte la seva situació lectora, pot triar per grau de dificultat o, fins i tot, per altres aspectes relatius a l'organització del text. De fet, aquesta és una possibilitat, la utilitat de la qual només podrem contrastar –fins i tot pel que fa al professorat- quan haguem posat en marxa la Base de Dades.

Així i tot, a l'hora d'analitzar els resultats obtinguts, hem de fer les consideracions següents:

- La nostra selecció -resultant del ja explicat creuament de seleccions- ens ha donat un corpus de 240 títols, de tots els quals hem inclòs la Fitxa Bibliogràfica Completa (tal i com hem explicat més amunt) a la Base de Dades. Hem de consignar que en la majoria dels casos ens ha estat possible donar aquesta informació. Així i tot, hem de remarcar que hi ha informacions que no sempre podem donar de forma completa ja que les editorials no sempre les inclouen en els llibres: no sempre hi consta l'any de la primera edició de l'original, els noms dels il·lustradors, etc. Pel que fa als títols traduïts, només incloem una traducció (en català o castellà), ja que en el seu moment no vam preveure la introducció de les dues versions. Ja hem assenyalat que, sense ser excloents, hem tendit a buscar la traducció al català per compensar la major presència de títols en castellà respecte els títols en català.
- La informació sobre el grau de dificultat, els temes i els gèneres l'hem inclòs a la pràctica totalitat dels títols, ja que aquesta és la informació que considerem prioritària i que ens vam comprometre a oferir. Cal remarcar, però, que la bibliografia i els recursos existents ens ha ajudat relativament poc, donat que aquesta informació –ja ho hem referit abans- no està sistematitzada als catàlegs de les biblioteques i només algun material editorial –vegis T. Duran i A. Gasol- ens ha facilitat aquesta informació. Així, en aquest cas, la lectura dels títols ha resultat imprescindible.
- La informació sobre l'organització del text no ens ha estat possible oferir-la en la seva totalitat per una qüestió evident de temps. La lectura de la totalitat de la

selecció ha resultat una tasca impossible i, per tant, haurem de completar aquest apartat posteriorment.

- La informació sobre versions dels títols en materials multimèdia o mitjans audiovisuals, només l'hem inclòs en aquells casos que en teníem informació certa i directa – a través de catàlegs editorials o a través del catàlegs de les biblioteques-. Es tracta, sens dubte, d'una informació incompleta que caldrà perseguir més endavant.
- La nostra tria personal de títols inclosa a l'annex no aporta cap tipus d'informació bibliogràfica. Ens limitem a oferir un llistat d'un centenar de títols que creiem que podrien, a criteri nostre, formar part d'una biblioteca d'aula o dels títols de la biblioteca del centre. La possibilitat d'incorporar-los a la Base de Dades amb les mateixes condicions ens resulta del tot impossible, donat que oferir la informació completa només ens és possible a partir de la lectura de cadascuna de les obres. És, per tant, una impossibilitat física i temporal.
- Pel que fa a les traduccions, creiem que cada centre haurà de decidir quin criteri es fa servir a l'hora de fer les adquisicions dels exemplars de la biblioteca. Per part nostra, no hem fet una anàlisi de les diferents versions de cada títol. Així i tot, creiem que cal veure l'adequació lingüística que cadascuna ofereix al lector actual. Hi ha traduccions absolutament permeables al pas del temps i, en canvi, n'hi ha d'altres –i fins i tot traduccions actuals- que resulten difícils, allunyades... als joves lectors. De tota manera, aquesta és evidentment una qüestió que afecta i han de discutir els professionals de la traducció.

4.- ESTUDIS I/O CURSOS REALITZATS.

(Continguts, resultats i utilitat)

Els estudis i cursos realitzats paral·lelament a l'elaboració del treball han estat diversos i no sempre relacionats a l'organització d'un curs en concret. En primer lloc, destacarem que durant els primers quatre mesos del curs vaig assistir, com ja he explicat més amunt, al Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de Rosa Sensat. El contacte amb els diferents professionals que setmanalment es reuneixen i aporten la seva anàlisi de les novetats editorials hem va permetre veure quins eren els criteris, els punts de vista, els elements que es posen en consideració, les opinions que es recullen... a l'hora de seleccionar i valorar les obres. Així mateix, em va permetre l'accés a tot el material elaborat pel Seminari al llarg de tots els seus anys d'existència i conèixer les persones que al llarg de tot aquest temps han estat o hi estan vinculades. Evidentment, també em va facilitar l'accés a la biblioteca de Rosa Sensat.

Vaig assistir, també, a una sessió sobre el funcionament del programa de gestió de les biblioteques escolars, el *Pèrgam*, a l'Escola de Biblioteconomia. La professora i especialista en Literatura Infantil i Juvenil i en organització de biblioteques escolars, Teresa Mañá, va ser qui em va facilitar poder assistir a aquesta sessió i em va proporcionar el material que es facilitava als alumnes per seguir la sessió: conèixer el funcionament del programa i fer l'anàlisi dels principals problemes que es poden presentar a nivell d'ús.

Posteriorment, vaig assistir a un curs de 30 hores organitzat pel Departament d'Ensenyament sobre organització i gestió de biblioteques escolars. Al llarg d'aquest curs, que va tenir aportacions prou diferenciades entre el professorat que l'impartia, se'ns va facilitar documentació bàsica de cara a l'organització de les biblioteques escolars i les possibilitats de fer funcionar les dels nostres centres; així mateix, se'ns va lliurar documentació sobre le funcionament del programa *Pèrgam*. En un cas i en l'altre, l'exposició del professorat va anar acompanyat d'alguna sessió de pràctiques sobre l'aspecte exposat. Cal consignar que el grau de coneixement que en teníem els diversos assistents era molt desigual, cosa que comportava una certa disfunció en el funcionament del curs. Probablement, uns dels aspectes més interessants d'aquest curs van ser les aportacions personals de professorat que en els seus centres ja fa molts anys que treballen des de la biblioteca i per a la biblioteca, cosa que ens va permetre la contraposició de les diferents situacions que respecte les biblioteques es

viuen a cadascun dels nostres centres, els camins pels quals s'hi ha arribat... Ens referim a casos com el CEIP i IES Costa i Llobera, l'IES Ferran Tallada... que disposen, amb situacions administratives diferents, de professionals destinades a les biblioteques, amb uns resultats molt més que destacables.

Finalment, i en un sentit totalment diferent del que hem apuntat fins ara, l'elaboració de la Base de Dades va suposar un estudi bibliogràfic sobre els diversos aspectes que ens havíem marcat en els plantejaments inicials: l'estudi i el coneixement de la literatura juvenil i la seva situació actual, els principals gèneres i temes tractats per la narrativa juvenil, els autors més destacats, els problemes de la definició de la literatura juvenil, les indefinicions que encara hi ha... Aquest estudi ha estat el que, acompanyat de la lectura de les obres, ha omplert la pràctica totalitat del curs i ens ha permès veure la llarga i cada vegada més important dedicació per part de molts professionals amb àmbits d'actuació diferents: biblioteques públiques, biblioteques escolars, departaments de didàctica, centres de documentació... bibliotecaris, mestres, professors...

La utilitat de tots els treballs realitzats durant aquest curs és evidentment immediata, ja que evidentment canviarà tant la proposta de lectura als alumnes, com la manera d'afrontar la tria dels títols. El coneixement directa de les obres ofereix la possibilitat d'afinar més a l'hora de respondre a les diferents demandes de l'alumnat. Haver llegit les obres a la prèvia permet donar-ne una informació més acurada. En la mateixa línia, encara que en aquest cas més personal, se situen els altres coneixements adquirits. Podem consignar que el contacte amb d'altres persones que, des d'àmbits diferents, treballen la literatura infantil i juvenil ens ha obert perspectives diferents i ens ha plantejat altres possibilitats per acarar el sempre difícil tema de la dinamització lectora i la feina a fer des de la biblioteca escolar.

5.- CONCLUSIONS

(Suggeriments, conseqüències, aplicacions i valoracions)

Al llarg de l'exposició, hem deixat clares algunes conclusions respecte als aspectes concrets que s'anaven plantejant. Ara bé, una de les conclusions globals que voldria aportar en aquest apartat és la necessitat imperiosa d'informació sistematitzada que tenim els professionals de l'ensenyament, i en aquest cas concret aquells que estem directament relacionats amb l'àrea de llengües catalana i castellana donat que recau sobre nosaltres l'encàrrec de promocionar la lectura entre els nostres alumnes. L'esforç i la complexitat del dia a dia a l'aula i en la gestió del centre (programacions, atencions individualitzades, càrrecs directius, tutories, coordinacions...) impedeixen, més per falta de temps que no pas de ganes, l'actualització del professorat en tots els àmbits que cadascuna de les seves especialitats requereix. El contingent de necessitats, que van, per exemple, des de la informàtica als recursos per tractar la diversitat a l'aula, comporta establir-ne una prioritització, moltes vegades més relacionades amb les necessitats de gestió de l'aula que amb la matèria que s'imparteix.

Aquesta informació hauria d'arribar als centres de manera fàcil i directa. És a dir, caldria que arribessin a tots els centres les dades sobre les publicacions i estudis relacionats amb els diversos àmbits de l'ensenyament, i en el cas que ara ens ocupa amb la literatura infantil i juvenil: revistes, seleccions, estudis... Per exemple, per què el Departament d'Ensenyament no ofereix la subscripció a la revista CLIJ o a qualsevol altra a tots els centres interessats, a canvi de la connexió al Canal Satel·lit Digital que va facilitar als centres i en la major part dels quals és inútil perquè no s'utilitza mai? Per què no destina els recursos que dedica a aquest canal televisiu a la producció i/o a l'actualització del material elaborat al llarg dels anys i del qual se'n pugui beneficiar el professorat, l'alumnat o els centres?

És evident que l'esforç que fa el Departament d'Ensenyament a través del PIE de penjar a la xarxa els materials elaborats pel professorat amb llicència d'estudis o el portal *edu365* són passos en aquesta direcció. Caldria aconseguir, però, que el Departament d'Ensenyament creés un macro portal que esdevingués no només un vertader Centre de Recursos per a tots els ensenyants, sinó també per a tota la població interessada (alumnat, famílies...).

En un sentit més concret, podem remarcar que l'**aplicació** de la nostra Base de Dades és, com hem apuntat repetidament, múltiple encara que sempre respon a la

mateixa funció: orientar i informar sobre determinats títols. Diem que és múltiple perquè els àmbits des dels quals la podem utilitzar són diversos. Els podem concretar de la manera següent:

D'entrada, la podem utilitzar simplement com a selecció de títols de cara les biblioteques d'aula amb una gradació de dificultat de lectura que ens permet distribuir els títols tenint en compte els cicles o els cursos de l'ESO. En aquest cas, la selecció es resol en un seguit de subseleccions que donen resposta als diferents cursos. Evidentment, aquestes subseleccions s'incorporen al funcionament de les biblioteques d'aula explicades abans i completen les seleccions establertes pels centres al cap dels anys. La utilització en aquest sentit apleix la funció de llistat triat. És, però, també el nivell d'infrutilització de la Base de Dades.

D'altra banda, la podem utilitzar com a Base de Dades instal·lada en un ordinador, l'accés al qual convindria que fos immediat i fàcil i, per tant, situat a la biblioteca del centre. En aquest cas, la funció de la Base de Dades és la de facilitar l'accés a la informació, de forma individual i autònoma per part de l'alumnat, sobre possibles títols que responen a les seves expectatives lectores. El funcionament a través de la biblioteca del centre implica un treball diferent de la lectura més lligat a potenciar el funcionament de la biblioteca i a provocar situacions de necessitat d'ús per part de l'alumnat. En aquest sentit, el professorat pot forçar i delegar en l'alumnat la seva autonomia personal. La utilització de la Base de Dades en aquest sentit respon a la voluntat d'aportar i facilitar una eina de consulta pròpia de les biblioteques que permeti a l'usuari de disposar de la informació necessària en un moment donat.

Així mateix, de cara el professorat li pot servir de font d'informació tenint en compte dues necessitats diferents. D'una banda, la ja apuntada necessitat de recomanar a un alumne/a concret una lectura amb una certa seguretat que el títol proposat respon a unes característiques prèviament seleccionades. En aquest sentit la Base de Dades li serveix de recurs que li permet preseleccionar títols atenent els gustos o voluntats de lectura manifestats per l'alumne/a o, si s'escau, tenint en compte unes temàtiques o gèneres que pretengui treballar a l'hora d'introduir la literatura a l'ESO o, també, en cas que vulgui treballar interdisciplinàriament uns continguts amb d'altres seminaris. Aquesta aplicació respon a una funció més pròpiament de catàleg sistematitzat. Ara bé, el professorat de llengües pot utilitzar-la també com un recurs didàctic a l'hora de treballar la literatura i les tècniques narratives. És a dir, hi pot trobar un "banc de textos", on hi pot buscar fragments narratius que compleixin les condicions que en cada moment necessita: tipus de narrador, tipologia narrativa, estructura narrativa, el tractament del temps, l'humor... En aquest sentit, pretenem que la Base de Dades faciliti la localització ràpida de textos que ens permetin il·lustrar i treballar els

diversos aspectes literaris requerits en la nostra aproximació a la literatura. En aquest sentit, l'aplicació és bàsicament específica per al professorat i amb una finalitat d'aplicació a les activitats didàctiques amb i dels alumnes. Aquest ús no exclou, però, que el mateix alumne/a l'utilitzi com a recurs que li permeti trobar exemples dels aspectes literaris treballats a classe o que se li puguin demanar en un moment donat.

Hi ha, finalment, una aplicació que no hem apuntat fins ara: l'eina per als bibliotecaris o per a la persona que en un moment donat s'encarregui de la biblioteca del centre. Ens referim, evidentment, a la tasca d'assessorament lector que els nois i noies demanen sovint a la persona que troben a la biblioteca i a qui, a part de la informació diversa que necessiten per elaborar els seus treballs, poden demanar i demanen opinió i orientació de cara la tria de les seves lectures.

Fins ara hem plantejat les aplicacions de la Base de Dades tal i com ha estat confeccionada. Ara bé, arribats en aquest punt hem de fer una sèrie de precisions que creiem que caldrà tenir presents. D'entrada, aquesta és una Base de Dades tancada i, per tant, tal i com es presenta no permet l'actualització de títols ni autors per part dels seus usuaris. Així, doncs, les mancances que hem detectat en les seleccions que ens han servit de base (bàsicament, l'absència de títols i autors anteriors a la dècada dels setanta exclosos del concepte "juvenil") només podem esmenar-la en aquest moment aportant una proposta de llista complementària. Aquest llistat no ha rebut, però, el mateix tractament que la resta de llibres seleccionats i, per tant, només permet la primera de les aplicacions que hem assenyalat respecte la Base de Dades. A part de servir de llista de títols de cara la configuració de la biblioteca d'aula o l'ampliació de la biblioteca del centre, no en podem extreure cap més utilitat. Caldria, per tant, plantejar-se la possibilitat d'**actualitzar la Base de Dades** de manera que s'hi poguessin incloure tant els títols nous que els especialistes en literatura infantil i juvenil vagin remarcant com a nous valors a tenir en compte, com esmenar la mancança d'autors clàssics que hem esmentat repetidament. En aquest sentit, caldria reconvertir la Base de Dades en una pàgina WEB, per tal de facilitar-ne l'actualització i l'eficàcia. Segurament el que caldria és una proposta més ambiciosa (i, sobretot, molt més àmplia). Caldria plantejar-se la creació d'un portal català sobre literatura infantil i juvenil on s'incloués informació adreçada a tot tipus de públic. El portal *EDU365* podria ser-ne un primer espai de publicació amb l'ambició que es convertís en el **macrocentre de recursos** informatiu apuntat més amunt. En una línia molt semblant a la que proposem, trobem el portal SOL –vegeu adreça WEB a la bibliografia-.

Abans d'acabar, voldria assenyalar que, un cop realitzat aquest treball i després d'haver dedicat monogràficament un curs acadèmic a la literatura infantil i juvenil, estic convençuda més que mai que el difícil pas que sempre trobem entre la literatura infantil i la literatura d'adults requereix la màxima atenció per part de tots els àmbits implicats en la literatura juvenil. Cal, fins i tot més que en la literatura d'adults, un criteri de rigor per part de tots els estaments implicats per tal d'oferir als nens i nenes, als nois i noies unes lectures de qualitat; que no els decebin; que siguin el resultat del treball responsable d'escriptors, d'editors i de crítics; que valorin els aspectes pròpiament literaris, lingüístics i de valors inclosos en els textos, més que no pas la immediatesa de la venda o de l'èxit fàcil i fugaç; que defugin el maniqueisme, l'estereotip i la simplicitat dels plantejaments;... Un lector o una lectora repetidament decebutos són el fracàs més gran a què ens aboquem; difícilment els reconduïrem a la lectura espontània.

Una bona informació i un tractament rigorós de la selecció de títols permetria, alhora, que molt del professorat refractari a aquesta literatura –que n'hi ha– llegís sense prejudicis l'obra de molts autors, la vàlua dels quals és indiscutible i poden ser considerats autèntics “clàssics”. Penso que aquests prejudicis es deuen, en algun cas, a les lectures decebedores per part del professorat i que també apuntàvem respecte de l'alumnat. D'aquesta manera, uns i altres podríem entrar en la literatura juvenil per convertir-la en l'autèntic salt de trampolí cap a la lectura adulta, més que no pas estrictament d'“adults”.

Finalment, un altre aspecte que voldria remarcar és la necessitat que no només sigui el professorat de llengües els qui s'encarreguin de recomanar o d'obligar a llegir als alumnes. Seria molt bo que els altres membres del professorat, les famílies... d'entre els quals hi ha molt bons lectors, fessin partícips els alumnes i els fills de la seva lectura de novel·les o d'altres títols llegits. Potser estaria bé que recomanessin lectures de títols –de ficció o no– relacionats amb les seves pròpies matèries, ocupacions o aficions. Segurament aconseguiríem treure una part de l'estigma que recau sobre la lectura obligatòria lligada sempre a unes assignatures concretes i al concepte de matèria avaluable. La idea de la lectura per plaer seria més propera i, per tant, més comprensible i emulable.

Un cop exposat tot això, crec que és de justícia remarcar que tot això que és tan fàcil de dir, és molt complex a l'hora de portar-ho a la pràctica i demana la implicació de tots, alhora que, encara que sovint i malauradament no ens n'arribi tota la informació, hi ha molts professionals que hi treballen des de fa molts anys i que

cada vegada n'hi ha més. A tots ells els agraeixo la dedicació i l'esforç que fan: és el que m'ha permès entrar amb guies en aquest món que desconeixia.

6.- BIBLIOGRAFIA

6.1.- Assaig

- **La biblioteca ideal.** (1994). Enciclopedias Paneta.
- **Corrientes actuales de la literatura infantil y juvenil española en lengua castellana** (1997), Edit. Platero, nº 4-6.
- **Libros infantiles y juveniles para hacer buenos lectores** (2000), Edit. Anabad y Educación y Biblioteca, núm. 135, Madrid.
- **Formar usuarios de la biblioteca** (juny 2001), ED. Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Salamanca.
- **Literatura infantil y juvenil: tendencias actuales en investigación** (2000), Ed. Universidad de Vigo, Servicio de Publicaciones, Vigo.
- AGUIAR DE SILVA, V.M.: **Teoría de la literatura** (1993), Editorial Gredos, Biblioteca Románica Hispánica, Tratados y Monografías, 13, Madrid.
- BARÓ, M; MAÑÀ, T. (1994): **Formar-se per informar-se. (Propostes per a la integració de la biblioteca a l'escola)** Barcelona, Rosa Sensat / Edicions 62.
- BARÓ, M; MAÑÀ, T. (2001), **Bibliotecas escolares ¿Para qué?**. Madrid, editorial Anaya.
- BARÓ, M i altres (). **La nova biblioteca escolar.** Barcelona, edicions 62.
- BARÓ, M i altres (): **Les biblioteques a les escoles públiques de Catalunya.** Barcelona, Diputació de Barcelona.
- BASSA, R i altres (1996): **Bang! La novel.la negra a l'escola; Zass! La novel.la d'aventures a l'escola; Bip-bip! La novel.la fantàstica a l'escola.** Palma, Edit. Moll.
- BLOOM, Harold (2000): **Com llegir i per què.** Barcelona, Anagrama/Empúries.
- BRIOSCHI, F; DI GIROLAMO,C.: **Introducción al estudio de la literatura** (1988), Edit. Ariel, Barcelona.
- CALVINO, I.: **Por qué leer los clásicos** (1997), Edit. Tusquets, Barcelona.
- CAMPS, A; COLOMER, T(coord) i altres (1998): **L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària.** Barcelona, ICE. U.B.
- CAMPS, A; COLOMER, T(coord) i altres (1990): **Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre.** Barcelona, Rosa Sensat / Edicions 62, didàctiques.

- CAMPS, A; COLOMER, T(coord) i altres (1998): ***L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària***. Quaderns de formació del professorat núm. 14. Barcelona, ICE-UB/Editorial Horsori.
- CANVAT, KARL.: ***Enseigner la littérature par les genres pour un approche théorique et didactique de la notion de genre littéraire*** (1999) Ed. De Boeck Duculot cop, Bruxelles.
- CHAMBERS, A; COLOMER, T (1999): ***Introducción a la literatura infantil y juvenil***, Ed. Síntesis, Madrid.
- COLOMER, T (1991): “**Una nova literatura per als nous lectors**” dins COLOMER, T. (coord.): ***Ajudar a llegir. La formació lectora a primària i secundària***. Edit. Barcanova, pp. 105 a 124, Barcelona.
- COLOMER, T. (coord) i altres (1992): ***Ajudar a llegir (La formació lectora a primària i secundària)***. Barcelona, UAB/ Barcanova, educació.
- COLOMER, T. (1998): ***La formació del lector literari***. Barcelona, Barcanova.
- COLOMER, T. (1999): ***Introducción a la literatura infantil y juvenil***, Madrid, Síntesis.
- COLOMER, T. I altres (2002): ***Siete llaves para valorar las historias infantiles***, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, colección Papeles.
- GARCÍA BERRIO, A; HUERTA CALVO, J.: ***Los géneros literarios: sistema e historia: introducción*** (1992), Edit. Cátedra. Madrid.
- GARCIA PADRINO, J. (1992): ***Libros y literatura para niños en la España contemporánea (1885-1985)***. Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez – Pirámide.
- GONZÁLEZ, L.D. (1997; 1998): ***Guía de Clásicos de la Literatura infantil y juvenil I, II, III***. Madrid, Ediciones Palabra.
- GONZÁLEZ, L.D. (): ***Que empiece la fiesta***
- JOLIBERT, J; GLOTON, R (1978): ***El poder de leer (Técnicas, procedimientos y orientaciones para la enseñanza y aprendizaje de la lectura***. Barcelona, Gedisa.
- HÜRLIMANN, B. (1968): ***Tres siglos de literatura infantil europea***. Barcelona, Editorial Juventud.
- LLUCH, G (1998): ***El lector model a la narrativa per a infants i joves***. Bellaterra, Publicacions de la UAB-UB-UV-U.Rovira i Virgili.
- MORENO, V.: ***Lectura, libros y animación: reflexiones y propuestas*** (2000), Ed. Gobierno de Navarra, Departamento de Educación y Cultura, Navarra.

- NOBILE, A (1992): **Literatura infantil y juvenil (La infancia y sus libros en la civilización tecnológica)**. Madrid, Ministerio de Educació / Ediciones Morata.
- PARMEGIANI, C-A (1997): **Lecturas, libros y bibliotecas para niños**. Madrid, FGSR (1993, De. Du Cercle de la Librairie).
- PENNAC, D (1992): **Com una novel·la**. Barcelona, Empúries.
- PETRINI, E.: **Estudio crítico de la literatura juvenil** (1963), Rialp, Madrid.
- ROVIRA, T (1988): **La literatura infantil i juvenil**, dins **Història de la literatura Catalana**, edit. Ariel, vol. 11.
- TACCA, O.: **Las voces de la novela** (1978), Edit. Gredos, Biblioteca Románica Hispánica, 194, Madrid.
- VALRIU, C. (1994): **Història de la literatura infantil i juvenil catalana**. Barcelona, Pirene.

6.2.- Articles

- **“Un libro al mes... bien poco es”** (Una experiencia lectora para primero y segundo de secundaria), *Platero*, núm. 91, pp. 3 a 7.
- ANTÓN, J (juny 1990) : **“Límites y profundidades del “fantasy””**, *CLIJ*, núm. 18, pp. 20 a 27.
- ATXAGA, B (desembre 1998) : **“El río de Jerjes” EL valor de los cuentos (y V)**, *CLIJ*, núm. 111, pp. 44 a 54.
- BARCIA MENDO, E (setembre 1991): **“La herencia surrealista de Giani Rodari”** *CLIJ*, núm. 31, pp. 13 a 19.
- BASSA I MARTIN, R (novembre 1996): **“ i juvenil europea. Arquetips.”**, *Escola catalana*, núm. 334, pp. 21 a 24.
- COLOMER, T (març 1991): **“Últimos años de la literatura infantil y juvenil”**, *CLIJ*, núm. 26, pp. 14 a 24.
- COLOMER, T (octubre 1996): **“Eterna caperucita, La renovación del imaginario colectivo”**, *CLIJ*, núm.87, pp. 7 a 19..
- COLOMER, T (desembre 1998): **“Las voces que narran la historia”**, *CLIJ*, núm. 111, pp. 18 a 27.
- COLOMER, T (juliol 1994): **“L’adquisició de la competència literària”**, *ARTICLES*, núm. 1, pp. 37 a 50.
- COLOMER, T (1996): **“Les millors narracions dels anys vuitanta segons la crítica especialitzada”**, *Escola Catalana*, núm. 334.

- COLOMER, T (1898): **“La literatura infantil i juvenil: una escala amb passamà”**, dins *ARTICLES* núm. 7, pp. 49 a 61.
- COLOMER, T (gener 1994): **“A favor de las niñas”**, *CLIJ*, núm. 57.
- COMPANY, M (setembre 1998): **“Reflexions a l’entorn del realisme crític”**, *Faristol*, núm. 6, pp. 12-13.
- FERRER, C (gener 1989): **“Roald Dahl: el gigante amigo de los niños”**, *CLIJ*, núm. 2, pp. 39 a 42.
- GASOL, A; LISÓN, A (març 1989): **“Realismo... ¿con apellido?”**, *CLIJ*, núm. 4, pp.20 a 27.
- GONZÁLEZ, T; MAÑÀ, T (juny 1990): **“A vueltas con la animación”**, *CLIJ*, núm. 24, pp. 24 a 28.
- LLUCH, G i SALVADOR, V (setembre 2000): **“La cenicienta, un mito vigente”**, *CLIJ*, núm. 130, pp. 44 a 54.
- LLUCH, G (1996): **“Clàssics del segle XX”**, *Escola Catalana*, núm. 334.
- LLUCH, G (1988): **“per a qui escriuen els autors de literatura infantil?”**, *Revista de Catalunya*, núm. 18, pp 125 a 137.
- MAÑÀ, T (octubre 1994): **“La literatura infantil catalana de los años 60”**, *CLIJ*, núm. 65.
- MORENO, V (2000): **“Lectura, libros y animación: reflexiones y propuestas”**, Ed. Gobierno de Navarra, Departamento de Educación y Cultura, Navarra, núm. 139, juny 2001, p.75.
- SALES, F (setembre 1998): **“Una lenta i difícil penetració (El realisme crític a la literatura infantil i juvenil catalana”**, *Faristol*, núm. 6, pp. 6 a 11.
- SALES, F (setembre 1998): **“El realisme crític”**, *Faristol*, núm. 6, p. 5.
- SALES, F (setembre 1998): **“QUI ÉS QUI en el realisme crític a les Lletres Catalanes”**, *Faristol*, núm. 6, pp. 19 a 21.
- SALVADOR I LIERN, V (juliol 1994): **“Els límits del discurs literari”**, *ARTICLES*, núm. 1, pp.15 a 26.
- SOLÉ I CAMARDONS, J (1996): **“Els clàssics “juvenils” de la literatura de ciència-ficció”**, *Escola Catalana*, núm. 334.
- STRAUSFELD, M (setembre 1998): **“El realisme crític a la literatura infantil i juvenil”**, *Faristol*, núm. 6, pp. 14 a 18.
- TEIXIDOR, E (setembre 1995): **“La polèmica del gènere”**, *Faristol*, núm. 22.
- VALRIU, C. (1995): **“Tendències actuals en la literatura infantil i juvenile catalana (1985-1995)”**, *Estudis Baleàrics* núm.52.

6.3.- Seleccions de títols juvenils

- CLIJ Cuadernos de literatura infantil y juvenil. Premis anuals i ressenyes.
- **Corrientes actuales de la literatura infantil y juvenil española en lengua castellana.**
- COLOMER, T., selecció de títols dins **La formació del lector literari.** (1998), Barcelona, Barcanova.
- Fundación Germán Sánchez Ruipérez, **Entrequinientos. Una selección de lecturas para niños y jóvenes,** Ed. Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Salamanca 2000, num. 138, p.77.
- Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Centro internacional de llibro infantil y juvenil (1996): **Mil libros. Una selección bibliográfica.** Es pot consultar a través d'ineternet.
- **Libros infantiles y juveniles para hacer buenos lectores** (febrer 2001), Edit. Anabad y Educación y Biblioteca, núm. 135, Madrid 2000, p. 75.
- Generalitat de Catalunya: Patrimoni Bibliogràfic. **Bibliografia selectiva. Novel.la juvenil (gener 2000).** Es pot consultar a través d'internet.
- Generalitat de Catalunya: Patrimoni Bibliogràfic. **Bibliografia selectiva. Novel.la juvenil, Novetats.** Actualitzacions trimestrals a partir de març de 2000. Es pot consultar a través d'internet.
- **Quins llibres...?** Seminari de bibliografia infantil i juvenil de "Rosa Sensat". Seleccions des del Nadal de 1989. Actualitzacions trimestrals. Pot consultar-se per internet a través del PIE.
- Revista **FARISTOL.** Seleccions convocatòries "Premi Protagonista Jove".
- **Seleccions de llibres d'imaginació. Educació Secundària. L'Amic de Paper.**
- **100 obras de literatura infantil española del siglo XX (70 textos literarios y 30 álbumes).**

6.4.- Centres de documentació

- Biblioteca Infantil Santa Creu. Centre de Documentació del Llibre infantil. C/ Hospital, 56, 08001 Barcelona.
- Generalitat de Catalunya. PIE: www.xtec.es/recursos/lit_inf
- Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Centro internacional del libro infantil y juvenil. C/ Peña Primera, 14-16, 37002 Salamanca. www.fundaciongsr.es
- Biblioteca de l'Associació de Mestres de Rosa Sensat.

6.5.- Revistes

- **Articles**
- **CLIJ Cuadernos de literatura infantil y juvenil.** Premis anuals i ressenyes.
- **Cuadernos de pedagogía**
- **Educación y biblioteca** (Revista mensual de documentació y recursos didàctics). En tot els números sempre hi ha una apartat dedicat a la lectura i les biblioteques escolars.
- **Escola Catalana** (Revista publicada per Omnium Cultural).
- **Faristol** (Consell català del llibre per a infants i joves OEPLI-IBBY).
- **Item.** (Revista de biblioteconomia i documentació).
- **L'Illa** (Revista de lletres). Editorial Bromera.
- **Platero.**
- **Temps d'Educació.** Revista de la divisió de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona. El núm. 12 (1994) és un monogràfic sobre "La literatura infantil i juvenil".
- **Textos**

6.6.- Catàlegs comentats

- *Tots els Esparvers, núms. 1-120* (1995), a cura de Teresa Duran i Anna Gasol.
- *Guia de lectura* (2000), Columna Jove 000.
- *Lectures per a l'escola* (1994), Columna Jove.
- *Més de cent raons per llegir Empúries*, a cura de Marta Vilagut.
- *50 Grans Angulars* (1992), edit Cruïlla, Barcelona.
- *100 Gran Angular* (1990), a cura d'Emilio Ortega, Ediciones S/M, 2ª edició.
- *100 vaixells de vapor* (1991), a cura de diversos col·laboradors, Edit. Cruïlla, Barcelona.
- *100 barcos de vapor* (1986), a cura de Marinella Terzi, Madrid, 2^a. Edició.
- *100 nuevos barcos de vapor* (1990), a cura de Marinella Terzi, Madrid.
- *Asómate a Ala mar* (1989), edit. Bruño.
- *Asómate a Ala mar* (1993), edit. Bruño.
- *Leer y jugar* (1987), Ala Delta, Edelvives.
- *Llibres d'Aliorna (suggeriments per a una lectura creadora)*, a cura de Jaume Cela i Mercè Fluvià.
- *Literatura juvenil actual*, Unidad cero, Grupo Santillana.
- *100 llibres en un.* (1995), a cura de Joan Ducròs. Edicions 62, El cangur plural.
- *Llibres per a l'ensenyament (curs 1996/1997)*, Guia pràctica al servei de l'educació. Més de cent títols comentats i classificats, Edicions 62.
- *Catàleg de lectures (amb activitats suggerides)*, (ESO i Batxillerat), Editorial Barcanova.

6.7.- Enllaços

- <http://www.xtec.es/recursos/litinf/index.htm>
- <http://www.cbuc.es/ccuc/>
- <http://www.diba.es/biblioteques/inici.htm>
- <http://www.bcn.es/icub/biblioteques>.
- <http://www.escriptors.com>
- <http://cultura.gencat.es/ilc/geq/index.asp>
- <http://hipatia.uab.es/traces>
- <http://www.mcu.es/bases/spa/isbn/ISBN.htm/>
- <http://www.fundaciongsr.es>
- <http://www.sol-e.com/banco>
- <http://www.mmlab.ua.es/lletraferit/>
- <http://www.uoc.es/lletra/cat/index.html>
- <http://www.greendata.es/cobdc/>
- www.vilaweb.com/lletres
- www.geocities.com/Area51/Zone/7461
- <http://lluisvives.cervantesvirtual.com>

- <http://www.ucalgary.ca/~dkbrown/>
- http://www.cnam.fr/ABU/pour_bbtan/RICOCHET/ricorese.html

- <http://csclub.uwaterloo.ca/u/relipper/tolkien/rootpage.html>
- <http://www.nd.edu/~khoward1/Roald.hylm>

- <http://www.indexnet.santillana.es>
- www.bromera.com

7.- ANNEXOS.

Annex 1: Seleccions bibliogràfiques creuades.

Annex 2: Llistat de la selecció d'obres i autors inclosos a la Base de Dades.

Annex 3: Proposta de llistat complementari de títols i autors.

Annex 4: Model de FITXA DE LECTURA⁵. (En aquest moment estem en fase d'experimentació i ja tenim previstos una sèrie de canvis de cara al proper curs. Els cursos en què estem utilitzant-la són 1r, 2n i 3r d'ESO).

Annex 5: Presentació de la Base de Dades i del seu funcionament.

⁵ En aquest moment estem en fase d'experimentació i ja tenim previstos una sèrie de canvis de cara al proper curs. Els cursos en què estem utilitzant-la són 1r, 2n i 3r d'ESO. La nostra voluntat és aconseguir un model de "Llibreta de currículum lector" que l'alumne/a pugui completar al llarg dels quatre cursos d'ESO. En aquest sentit, vegeu l'experiència que porten a terme els centres públics de Cerdanyola del Vallès.

ANNEXOS

ANNEX 1

SELECCIONS BIBLIOGRÀFIQUES CREUADES

1. **Quins llibres han de llegir els nens?** Seminari de bibliografia infantil i juvenil de Rosa Sensat. Seleccions: des del Nadal de 1989 fins a l'hivern de 2001.
2. **Seleccions de llibres d'imaginació. Educació Secundària. L'Amic de Paper.** Seleccions: maig 1990, novetats de maig 1990, octubre 1990; campanya 1991; selecció 1992-93 –selecció 12 / 16-; Sant Jordi 1993, campanya 1993, campanya –selecció 12 / 16-; Sant Jordi 1994; selecció curs 2000-2001
3. Colomer, Teresa **La formació del lector literari** (1998), Edit. Barcanova, col. Barcanova educació, sèrie Major, núm. 10. (Llistat de les obres segons els blocs d'edat dels destinataris, pp.313 a 317)
4. **CLIJ.** Llistes d'honor publicades cada mes d'abril. Anys 1991 a 2001.
5. **CLIJ.** Recull de tots els Premis de literatura infantil i juvenil atorgats al llarg dels anys 1990 a 2000.
6. Selecció **Mil llibres**, de la Fundación Germán Sánchez Riupérez (Salamanca).
7. **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil**, (gener de 2000). Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei de Biblioteques i del Patimoni Bibliogràfic. Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya,
8. **Bibliografia selectiva, Novel·la Juvenil, Novetats** març 2000, juny 2000, setembre 2000, desembre 2000, març 2001, juny 2001, setembre 2001, octubre 2001 i gener 2002. Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei de Biblioteques i del Patimoni Bibliogràfic. Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya,
9. Revista **FARISTOL**. Seleccions: Premi protagonista Jove. Convocatòries 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 i 2001.
10. VI Simposio sobre literatura infantil y lectura. **100 obras de literatura infantil española del siglo XX. (70 textos literarios i 30 álbumes).**
11. **Libros infantiles y juveniles para formar buenos lectores.**
12. **Corrientes actuales de la literatura infantil y juvenil española en lengua castellana.** (Seleccions incloses al final de cadascun dels capítols).
13. Seleccions diversos crítics: Teresa Duran, Emili Teixidor...

ANNEX 2

RELACIÓ D'AUTORS I TÍTOLS RESULTANTS DEL CREUAMENT DE DIVERSES SELECCIONS

ALAFENISC, S	<i>Amira princesa del desierto</i>
ALAPONT, Pasqual	<i>L'ovella negra</i>
ALAPONT, Pasqual	<i>Menjaré Bollycaos per tu</i>
ALONSO, E	<i>El gato de Troya</i>
AMO, Monserrat del	<i>La piedra de toque</i>
AMO, Montserrat del	<i>La casa pintada</i>
ATXAGA, Bernardo	<i>Dos letters y cuando una serpiente</i>
ATXAGA, Bernardo	<i>Memòries d'una vaca</i>
BALLAZ ZABALZA, J	<i>El último vuelo</i>
BALZOLA, Asun	<i>A la de mosca</i>
BALZOLA, Asun	<i>Christie y la cazadora de Indiana Jones</i>
BARBAL, Maria	<i>Pedra de tartera</i>
BARCELÓ, Elia	<i>El cas de l'artista cruel</i>
BARRIE, James Matthew	<i>Peter Pan y Wendy</i>
BARRIL, Joan	<i>Tots els ports es diuen Helena</i>
BATALLÉ, Víctor	<i>La metamorfosi d'en Ricard</i>
BAUM, L. Frank	<i>El mag d'Oz</i>
BECKMAN, T	<i>Cruzada en "jeans"</i>
BELTRÁN ROCA, Montse	<i>Les joies de la princesa berber</i>
BEN KENOUN, H	<i>El ganador afortunado</i>
BERTRAN i ALCALDE, Xavier	<i>Elieta</i>
BODÍ I BENEYTO, Frances	<i>El cos del delictes</i>
BRUCHNER, K	<i>Sadako vol viure</i>
CALVINO, Italo	<i>El baró rampant</i>
CANELA, Mercè	<i>Al final de l'abisme</i>
CANSINO, Eliacer	<i>El misterio Velázquez</i>
CANSINO, Eliacer	<i>Yo, Robinsón Sánchez, habiendo naufragado</i>
CAÑIZO, José Antonio del	<i>¡Canalla, traidor, morirás!</i>
CARBÓ, Joaquim	<i>La casa sota la sorra</i>
CARBÓ, Joaquim	<i>El noi que va fer anar el ranxo endavant</i>
CARBÓ, Joaquim	<i>Juma i el diamant</i>
CARRANZA, Maite	<i>La nit dels Arutams</i>
CARROLL, Lewis	<i>Alícia al país de les meravelles</i>
CASARIEGO CÓRDOBA, M	<i>Y decirte alguna estupidez, por ejemplo, te quiero</i>
CASTELLANOS, C; COLOMER, M	<i>La noia de metall</i>
CELA, Jaume	<i>Silenci al cor</i>
CHRISTOPHER, John	<i>Los guardianes</i>
CIRICI, David	<i>La fàbrica de mentides</i>
CLIMENT, Paco	<i>Sissi no quiere fotos</i>
COCA, Jordi	<i>La faula dels ocells grecs</i>
COLL, Pep	<i>Què farem, què direm?</i>
COOPER, J.F.	<i>L'últim dels mohicans</i>
CORTÁZAR, Julio	<i>Historias de cronopios y de famas</i>
CRUELLS, B	<i>Els silencis de Derrís</i>

DAHL, Roald	<i>Historias extraordinarias</i>
DAHL, Roald	<i>Matilda</i>
DEFOE, D	<i>Robinson Crusoe</i>
DELGADO, Josep Francesc	<i>Si puges a Samarghata</i>
DICKENS, Charles	<i>Conte de Nadal</i>
DICKENS, Charles	<i>Oliver Twist</i>
DICKENS, Charles	<i>David Copperfield: abreviado para...</i>
DOCAMPO, Xabier P	<i>Quan de nit truquen a la porta</i>
DOHERTY, B	<i>Estimat ningú</i>
DOYLE, Arthur Conan	<i>El gos dels Baskerville</i>
DOYLE, Arthur Conan	<i>Estudi en escarlata</i>
DUMAS, A	<i>Els tres mosqueters</i>
DURAN i GISBERT, D	<i>Cicle bis</i>
DURAN, Teresa	<i>Joanot de Rocacorba (1431-1482)</i>
DURRELL, G	<i>L'excursió i altres maremàgnams</i>
ENDE, Michael	<i>La història interminable</i>
ENDE, Michael	<i>Momo</i>
FARIAS, Juan	<i>Ronda de suspiros</i>
FARIAS, Juan	<i>Años difíciles</i>
FARIAS, Juan	<i>Los niños numerados</i>
FEIFFER, Jules	<i>El hombre del techo</i>
FERNÁNDEZ FLOREZ, W	<i>El bosque animado</i>
FERNÁNDEZ PAZ, Agustín	<i>Cuentos por palabras</i>
FERNÁNDEZ PAZ, Agustín	<i>Aire negre</i>
FRANK, A	<i>Diari</i>
GAARDER, Jostein	<i>El misteri del solitari</i>
GALLEGO GARCÍA, Laura	<i>Finis Mundi</i>
GÁNDARA, Alejandro	<i>Falso movimiento</i>
GARCÍA LLORCA, A	<i>Tiny de llum de lluna</i>
GARCIA LLORCA, A	<i>Espasa de constel·lació</i>
GARCIA LLORCA, A	<i>Ulls d'ocell</i>
GEORGE, J.C.	<i>Julie dels llops</i>
GISBERT, Joan Manuel	<i>El talismà de l'Adriàtic</i>
GISBERT, Joan Manuel	<i>La mirada oscura</i>
GISBERT, Joan Manuel	<i>El misteri de la mujer autómata</i>
GISBERT, Joan Manuel	<i>El misteri de la isla de Tokland</i>
GISBERT, Joan Manuel	<i>Escenarios fantásticos</i>
GÓMEZ OJEA, Carmen	<i>El diccionario de Carola</i>
GÓMEZ OJEA, Carmen	<i>No vuelvas a leer Jane Eyre</i>
GONZÁLEZ, Lola	<i>Brumas de octubre</i>
GREUS, A	<i>L'art de Raimon</i>
GRIPE, Maria	<i>Els escarabats volen al capvespre</i>

HAAR, J; TER HAGGARD, H. R. HINTON, Susan E HUMPHREYS, Marta	<i>El món de Ben Lighthart</i> <i>Les mines del rei Salomó</i> <i>Rebeldes</i> <i>Fins que passi el que passi</i>
JAMES, Henry JANER MANILA, Gabriel JANER MANILA, Gabriel JANER MANILA, Gabriel JANER MANILA, Gabriel JUAN, José Luís de JUSTER, N	<i>Una altra volta de rosca</i> <i>Els rius de la lluna</i> <i>El terror de la nit</i> <i>Samba per a un Menino da rua</i> <i>Han cremat el mar</i> <i>Recordando a Lampe</i> <i>La cabina màgica</i>
KERNER, Charlotte KERR, Judith KLEIN, Robin KORSCHUNOV, I	<i>Historia de un clon</i> <i>Quan Hitler va robar el conill rosa</i> <i>He tornat per ensenyar-te que podia volar</i> <i>Es deia Jan</i>
LALANA, F;ALMARCEGUI, J.M. LALANA, Fernando LARREULA, Enric LARREULA, Enric LE GUIN, Ursula K LE GUIN, Ursula K LEMBCKE, Marjaleena LEROUX, Gaston LEROUX, Gaston LIENAS, Gemma LONDON, Jack LONDON, Jack LONDON, Jack LÓPEZ NARVÁEZ, Concha LÓPEZ NARVÁEZ, Concha LORMAN, Josep LORMAN, Josep LOWRY, L	<i>Sílvia y la màquina Qué</i> <i>Morirás en Chafarinas</i> <i>Els arbres passaven ran de finestra</i> <i>Em dic Paco...</i> <i>Els llibres de Terramar (3 vols)</i> <i>L'ull de la garsa</i> <i>Y más allá el mar</i> <i>El misterio del cuarto amarillo</i> <i>El fantasma de la ópera</i> <i>Així és la vida Carlota</i> <i>Ullal blanc</i> <i>El creuer del Dazzler</i> <i>La crida del bosc</i> <i>Las horas largas</i> <i>La tierra del sol y de la luna</i> <i>El malefici dels Da</i> <i>El cofre del negrer</i> <i>Un estiu per morir</i>
MAcFARLANE, A; MAcPHERSON, A MAcFARLANE, A; MAcPHERSON, A MADRID, Juan MADRID, Juan MAJOR, Kevin MALLORQUÍ, Cèsar	<i>Diari d'un jove maniàtic</i> <i>Jo també sóc una maniàtica</i> <i>Los cañones de Durango</i> <i>Cuartos oscuros</i> <i>Estimat Bruce Springsteen</i> <i>La catedral</i>

MALLORQUÍ, Cèsar
MALLORQUÍ, Cèsar
MANKELL, Henning
MARTÍN GAITE, Carmen
MARTÍN GAITE, Carmen
MARTÍN, A;RIBERA, J
MARTÍN, A;RIBERA, J
MARTÍN, A;RIBERA, J
MARTÍN, Andreu
MARTÍN, Andreu
MARTÍN, Andreu
MARTÍN, Paco
MARTÍNEZ DE PISÓN, Ig
MARTÍNEZ DE PISÓN, Ig
MARTÍNEZ GIL, Fernando
MARTÍNEZ GIMENO, C
MARTÍNEZ MENCHÉN, Ant
MARTÍNEZ MENCHÉN, Ant
MARTÍNEZ MENCHÉN, Ant
MAS, H; DELGADO, J. F.
MATTHEWS, Andrew
MATUTE, Ana Ma
MENDO, Miguel Ángel
MERINO, José Ma
MERINO, José Ma
MERINO, José Ma
MERINO, José Ma
MILLÁS, Juan José
MIQUEL DIEGO, Carme
MORENO, M. V.
MORPURGO, M
MOURE TRENOR, G
MOURE TRENOR, G

La cruz de El Dorado
L'última feina del senyor Luna
El perro que corria hacia una estrella
El castillo de las tres murallas
Caperucita en Manhatan
No demanis llobarro fora de temporada.
El carter truca mil vegades
Tots els detectius es diuen Flanagan
Em diuen tres catorze
Veritats a mitges
Vampiro a mi pesar
Les coses de Ramon Lamote
El viaje americano
Una guerra africana
El río de los castores
El ala robada
La espada y la rosa
Fin de trayecto
El despertar de la Tina
Ulldevellut
A la llum de la lluna
El polizón de Ulisses
Por un maldito anuncio
Las lágrimas del sol
El oro de los sueños
La tierra del tiempo perdido: crónica de..
Los trenes del verano. No soy un libro.
Papel mojado
A cau d'orella
Natàlia (Anagnorisis)
El naufragi del Zanzíbar
!A la mierda la bicicleta!
Lili, libertad

NEL·LO, David
NILSSON, Per
NÖSTLINGER, Christine

La línia del final del mar
Si truca l'Anna
Mi amigo Luki-Live

OBIOLS, Miquel
ORLEV, U
OSORIO, Marta
OZ, Amos

El tigre de la Mary Plexiglàs
L'illa del carrer dels ocells
Jinetes en caballos de palo
Una pantera al soterrani

PASCUAL, E
PATERSON, K
PAUSEWANG, Gudrun
PEDROLO, Manuel de
PENNAC, Daniel

Días de Reyes Magos
El signo del crisantemo
La traïdora
El mecanoscrit del segon origen
Kamo i jo

PENNAC, Daniel	<i>Quin un, en Kamo!</i>
PERERA, Hilda	<i>La jaula del unicornio</i>
PIQUER, E	<i>La noia del temps</i>
PLA, Joan	<i>Només la mar ens parlarà d'amor</i>
PLANTE, Raymond	<i>L'últim estaquirot</i>
POE, Edgar Allan	<i>L'escarbat d'or</i>
POE, Edgar Allan	<i>El gat negre i altres contes</i>
PULLMAN, Philip	<i>Llums del nord (La matèria obscura)</i>
PULLMAN, Philip	<i>La daga (La matèria obscura)</i>
PULLMAN, Philip	<i>Els llargavistes d'ambre (La matèria obscura)</i>
RAYÓ I FERRER, M	<i>El camí del far</i>
RAYÓ I FERRER, M	<i>Les muntanyes de foc</i>
RODARI, Gianni	<i>Atalanta: una jovencella a la Grècia...</i>
RODGERS, Mary	<i>La tele boja</i>
RODGERS, Mary	<i>Quins dia tan bèstia!</i>
RODRÍGUEZ ALMODÓVAR,	<i>El bosque de los sueños</i>
RODRÍGUEZ ALMODÓVAR,	<i>Un lugar parecido al paraíso</i>
RODRÍGUEZ CUETO, M	<i>Mimí al volant</i>
ROSSELLÓ, Guillem	<i>El secret de les paraules</i>
ROWLING, Joane Katherin	<i>Harry Potter i la pedra filosofal</i>
ROWLING, Joane Katherin	<i>Harry Potter i la cambra secreta</i>
ROWLING, Joane Katherin	<i>Harry Potter i el pres d'Azkaban</i>
RUIZ ZAFÓN, Carlos	<i>El príncipe de la niebla</i>
SACHAR, L	<i>Clots</i>
SAINT-EXPÉRY, A de	<i>El petit príncep</i>
SALGARI, E	<i>El corsari negre</i>
SALINGER, J. D.	<i>El vigilant en el camp de sègol</i>
SANTOS, Care	<i>Hot dogs</i>
SCHAMI, Rafik	<i>Una mà plena d'estels</i>
SCHAMI, Rafik	<i>Els narradors de la nit</i>
SCOTT, Walter	<i>Ivanhoe</i>
SENNELL, Joles	<i>La guia fantàstica</i>
SEPÚLVEDA, Luís	<i>Historia de una gaviota i del gato que le enseñó a volar</i>
SHELLEY, Mary W	<i>Frankenstein</i>
SIERRA I FABRA, Jordi	<i>Noche de viernes</i>
SIERRA I FABRA, Jordi	<i>El joven Lennon</i>
SIMENON, G	<i>Set creus en un quadern</i>
STEVENSON, Robert L	<i>L'estrany cas del Dr. Jekyll i Mr. Hyde</i>
STEVENSON, Robert L	<i>L'illa del tresor</i>
STOKER, Bram	<i>Dràcula</i>
SWIFT, Jonathan	<i>Los viajes de Gulliver</i>
SWINDELLS, Robert	<i>Smash!</i>
SWINDELLS, Robert	<i>Habitació 13</i>
TEIXIDOR, Emili	<i>Cor de roue</i>

TEIXIDOR, Emili	<i>Marcabré i la foguera de gel</i>
TERLOUW, Jan	<i>Barrotes de bambú</i>
TOLKIEN, J.R.R.	<i>El Hòbbit</i>
TOLKIEN, J.R.R.	<i>El senyor dels anells</i> (3 vols)
TOURNIER, Michel	<i>Divendres o la vida salvatge</i>
TOWSEND, Sue	<i>El diari secret d'Adrian Mole</i>
TURGUÉNIEV, Ivan S	<i>Primer amor</i>
TWAIN, Mark	<i>Las aventuras de Tom Sawyer</i>
UHLMAN, Fred	<i>L'amic retrobat</i>
VALLBONA SALLEN, R	<i>Recanvis Luna</i>
VALLVERDÚ, Josep	<i>El fill de la pluja d'or</i>
VERNE, Juli	<i>Viatge al centre de la terra</i>
VERNE, Juli	<i>Miquel Strogoff: Moscou-Irkustsk</i>
VERNE, Juli	<i>Vint mil llegües de viatge submarí</i>
VERNE, Juli	<i>La volta al món en 80 dies</i>
VRIES, A de	<i>Cómplice</i>
WELLS, Herbert George	<i>L'illa del Doctor Moreau</i>
WELLS, Herbert George	<i>La màquina del temps</i>
WILDE, Oscar	<i>El retrat de Dorian Gray</i>
WILDE, Oscar	<i>El fantasma de Canterville i altres contes</i>
WINBERG, A.G.	<i>Quan un toca el dos</i>
WOLF, K-P.	<i>Bola de foc</i>
WÖLFEL, Úrsula	<i>Campos verdes, campos grises: historias verídicas</i>
ZEI, Alki	<i>El tigre de la vitrina</i>

ANNEX 3

PROPOSTA DE LLISTAT COMPLEMENTARI DE TÍTOLS

AIKEN, Joan	<i>Un susurro en la noche</i>
ALAIN-FOURNIER, H	<i>El gran Meaulnes</i>
ALCOTT, L.M.	<i>Petites dones / Mujercitas</i>
ALCOBERRO, Agustí	<i>El secret del Dr. Gibert</i>
ALCOBERRO, Agustí	<i>Procés a Anna Boixadors</i>
ALFONSECA, Manuel	<i>El rubí del Ganges</i>
ANDERSEN, Hans Christian	<i>Cuentos completos</i>
ANGLADA, Ma Àngels	<i>El violí d'Auschwitz</i>
ANTONIORROBLES	<i>Ventiséis cuentos en orden alfabético</i>
APULEU	<i>L'ase d'or</i>
ASIMOV, Isaac	<i>Jo robot</i>
ASIMOV, Isaac	<i>La Fundació</i>
ATXAGA, Bernardo	<i>Un espía llamado Sara</i>
AUTEN, Jane	<i>Emma</i>
AUSTER, P	<i>Mr. Vértigo</i>
BABBIT, Natalie	<i>Els ulls d'Amaryllis</i>
BARNET, M	<i>Cimarrón: historia de un esclavo</i>
BAROJA, Pio	<i>Zalacaín el aventurero</i>
BONTEMPELLI, Massimo	<i>El tablero ante el espejo</i>
BRADBURY, R	<i>Cròniques marcianes</i>
BRADBURY, R	<i>Fahrenheit 451</i>
BRONTE, E	<i>Cims borrascosos</i>
BRUSSOLO, Serge	<i>La Peggy Sue contra els invisibles</i>
BUFFALINO, Gesualdo	<i>Les mentides de la nit</i>
BUFFALINO, Gesualdo	<i>Qui pro quo</i>
BÜRGER, G. A.	<i>Aventuras del barón de Münchhausen</i>
BUZZATI, Dino	<i>El secret del bosc vell</i>
BYARS, Betsy	<i>La casa de les ales</i>
CABALLERO, Fernán	<i>Cuentos de encantamiento</i>
CABRÉ, Jaume	<i>La teranyina</i>
CAIN, J.M.	<i>El carter sempre truca dues vegades</i>
CALDERS, Pere	<i>Cròniques de la veritat oculta</i>
CALDERS, Pere	<i>Invasió subtil i altres contes</i>
CALVINO, Italo	<i>Marcivaldo o les estacions a la ciutat</i>
CALVINO, Italo	<i>El príncipe cangrejo</i>
CALVINO, Italo	<i>El cavaller inexistent</i>
CALVINO, Italo	<i>El vescompte migpartit</i>
CANELA, Mercè	<i>La casa de les acàcies</i>
CANELA, Mercè	<i>El dimarts del Senyor F</i>
CANELA, Mercè	<i>El mineral 202</i>
CAPOTE, Truman	<i>Desayuno en Tiffanys</i>
CARBÓ, Joaquim	<i>L'home que es va aturar davant de casa</i>
CELA, Camilo José	<i>La familia de Pascual Duarte</i>
CHANDLER, R	<i>La dama del llac</i>
CHRÉTIEN DE TROYES	<i>El cavaller de la carreta</i>

CHRISTIE, Agatha
CHRISTIE, Agatha
COLLODI, Carlo
COMPANY, Mercè
CONRAD, Joseph

Tres ratolins cecs
Mort al Nil
La aventuras de Pinocho
La imbècil
El cor de les tenebres

DAHL, Roald
DAHL, Roald
DAHL, Roald
DAHL, Roald
DAHL, Roald
DELGADO, Josep Francesc
DELIBES, Miquel
DELIBES, Miquel
DESCLOT, Miquel
DESCLOT, Miquel
DESCLOT, Miquel
DICKENS, Charles
DOS PASOS, J
DOSTOIEWSKI, F
DOYLE, Arthur Conan
DUMAS, A
DUMAS, A
DURAN i GISBERT, D
DURAN, Teresa
DURRELL, G
DURRELL, G
DURRELL, G

Boy
James i el préssec gegant
Charlie i la fàbrica de xocolata
Les bruixes
El nen
Sota el signe de Durga
Los santos Inocentes
El príncipe destronado
De llavis del gran bruixot
La flauta màgica
Bestiolari de la Clara
Per llegir quan es fa fosc
Años inolvidables
El jugador
El món perdut
El conde de Montecristo
La dama de les camèlies
Generació 2
A les fosques
El pájaro burlón
El segrestador de burros
La meva família i altres animals

ECKE, Wolfgang
EGEA i CLIMENT, Octavi
ENSENYANT, Xesca
ESPLUGAFREDA, R
ESPLUGAFREDA, R
ESPRIU, Salvador
ESQUIVEL, Laura
ESTELLER ELIAS, Rosa M
ESTRADÉ, Sebastià

Historias policiacas divertidas
Jordi d'Urtx
Quan venia l'esquadra
Hem nedat a l'estany amb lluna plena
Viatge a l'interior d'un gra d'arena
Laia
Como agua para chocolate
Cartes a Mireia
Més enllà no hi ha fronteres

FERNÁNDEZ-PACHECO, M
FERNÁNDEZ-PACHECO, M
FORSTER, E.M.
FORSTER, E.M.
FORTÚN, Elena
FUSTER, Jaume
FUSTER, Jaume
FUSTER, Jaume
FUSTER, Jaume

Siete historias para la infanta Margarita
Los zapatos de Murano
Viatge a l'Índia
Una habitación con vistas
Celia lo que dice
L'illa de les tres taronges
Anna i el detectiu
Les cartes d'Anna
De mica en mica s'omple la pica

GAARDER, Jostein	<i>Que hi ha algú?</i>
GAARDER, Jostein	<i>L'enigma i el mirall</i>
GALÍCIA I GÒRRITZ, Montserrat	<i>Somnies, estimada?</i>
GÁNDARA, Alejandro	<i>Nunca seré como te quiero</i>
GANGES, Montserrat	<i>Cabell d'àngel</i>
GARCÍA LLORCA, A	<i>Ulisses, el corb</i>
GARCÍA MÁRQUEZ, Gabriel	<i>Relato de un naufragio</i>
GARCIA I QUERA, Núria	<i>L'estel porquer</i>
GISBERT, JOAN MANUEL	<i>La noche del eclipse</i>
GISBERT, JOAN MANUEL	<i>La voz de la madrugada</i>
GÓGOL, N	<i>El capot i altres relats</i>
GOLDING, William	<i>El senyor de les mosques</i>
GÓMEZ CERDÁ, Alfredo	<i>Sin billete de vuelta</i>
GÓMEZ OJEA, Carmen	<i>La niña de plata</i>
GORKI, Màxim	<i>La meva infantesa</i>
GÒRRIZ i VERDÚ, Josep	<i>El doctor Guineu</i>
GÒRRIZ i VERDÚ, Josep	<i>El novè graó</i>
GOSCINNY	<i>El petit Nicolàs</i>
GRIPE, Maria	<i>Elvis Karlsson</i>
GRIPE, Maria	<i>Els fills del bufador de vidre</i>

HAGEMANN, Marie	<i>Llop negre, un skin</i>
HAGGARD, H. R.	<i>Allan Quatermain</i>
HAMMET, D	<i>La clau de vidre</i>
HÄRTLING, Peter	<i>En Ben estima l'Anna</i>
HÄRTLING, Peter	<i>La iaia</i>
HAUGEN, Tormod	<i>Els ocells de la nit</i>
HEMINGWAY, E	<i>El viejo y el mar</i>
HEMINGWAY, E	<i>Por quién doblan las campanas</i>
HERNÁNDEZ, Joan Pau	<i>L'ombra de Stuka</i>
HERNÁNDEZ VENTOSA, Xaxier	<i>Com la terra vol la pluja</i>
HERNÁNDEZ, X	<i>El noi de massa lluny</i>
HESSE, Hermann	<i>El lobo estepario</i>
HESSE, Hermann	<i>Siddharta</i>
HINTON, Susan E	<i>Els marginats</i>
HINTON, Susan E	<i>El noi de la moto</i>
HOFFMAN, E.T.A.	<i>Relatos fantásticos</i>
HOLMAN, F	<i>El Robinson del metro</i>
HOPE, A	<i>El prisionero de Zenda</i>
HOWARD, R. E.	<i>Conan</i>
HOWE, James	<i>La mirona (The watcher)</i>
HUXLEY, Aldous	<i>Un món feliç</i>

JAMES, Henry	<i>Los papeles de Aspern</i>
JAPRISOT, S	<i>Parany per una noia</i>
JOSÉ, Eduard	<i>Complot contra un pichón</i>
JOSÉ, Eduard	<i>L'assassí de Gràcia</i>

KAFKA, F	<i>La metamorfosi</i>
KÄSTNER, Erich	<i>El 35 de mayo</i>
KEMONUN, Hubert Ben	<i>El guanyador afortunat</i>
KERR, Judith	<i>La batalla de Inglaterra</i>
KING, S	<i>Carrie</i>
KIPLING, Rudyard	<i>El hombre que quiso ser rey</i>
KIPLING, Rudyard	<i>El llibre de la jungla</i>
KIPLING, Rudyard	<i>Kim</i>
KIPLING, Rudyard	<i>Capitanes intrépidos</i>
LAGERLÖF, S	<i>El maravilloso viaje del pequeño Nils</i>
LAGERLÖF, S	<i>Nils Holgersson</i>
LALANA, Fernando	<i>El zulo</i>
LALANA, Fernando	<i>Conspiración Chafarinas</i>
LINDGREN, Astrid	<i>Ronja, la filla del bandoler</i>
LINDO, Elvira	<i>Los trapos sucios</i>
LINDO, Elvira	<i>Manolito Gafotas</i>
LIVINGSTONE, J. B.	<i>Assassinat al Museu Britànic</i>
LLOBET BRANDT, Glòria	<i>¿Qué t'angoixa, Núria?</i>
LOVECRAFT, Howard Phillips	<i>Ales muntanyes de la follia</i>
LOVECRAFT, Howard Phillips	<i>El cas de Charles Dexter Ward</i>
LOWRY, L	<i>Una germana per a Rabble</i>
LOWRY, L	<i>Anastasia Krupnik</i>
LUCAS, G	<i>La guerra de las galaxias</i>
MANENT, M	<i>Contes del Japó</i>
MANN, T	<i>La mort a Venècia</i>
MANZANA, S	<i>Tendra és la nit</i>
MANZI, A	<i>Orzowei</i>
MANZONI, A	<i>Els promesos</i>
MARTÍ I POL, Miquel	<i>En Joan silencis</i>
MARTÍN, Paco	<i>Nou record de vells oficis</i>
MARTÍNEZ MENCHÉN, Ant	<i>Fosco</i>
MARTORELL, Joanot	<i>Tirant lo Blanc</i>
MAS MARSSENYAC, Hermínia	<i>L'arpa de les mil cordes</i>
MATTINGLEY, C	<i>L'Asmir no vol fusells</i>
MATUTE, Ana Ma	<i>Olvidado rey gudú</i>
MATUTE, Ana Ma	<i>El verdadero final de la bella durmiente</i>
MAUPASSANT, Guyde	<i>L'horlà</i>
MAUPASSANT, Guyde	<i>Vetllant un mort i altres contes</i>
MELVILLE, Herman	<i>Benito Cereno</i>
MELVILLE, Herman	<i>Moby Dick</i>
MENDOZA, Eduardo	<i>El misterio de la cripta embrujada</i>
MENDOZA, Eduardo	<i>Sin noticias de Gurb</i>
MERNISI, Fátima	<i>Somnis de l'harem</i>
MONCADA, Jesús	<i>El cafè de la granota</i>
MONCADA, Jesús	<i>Calaveres atònites</i>

MONZÓ, Quim
MORA, V
MORA, V
MORAVIA, A
MORET, Xavier
MOREY, P
MOREY i SERVERA, Pere
MOURE TRENOR, G
MOURE TRENOR, G

Olivetti, Moulinex, Chaffoteaux et Maury
El meu cor es diu Àfrica
El parc del terror
Històries de la prehistòria
El manuscrit perdut
Al començament fou el foc
Allò que conta el vent del desert
El bostezo del puma
El beso del Sàhara

NABOKOV, Vladimir
NÉMIROVSKY, Irène
NESBIT, E
NEWTH, M
NORTH, S
NÖSTLINGER, Christine

Lolita
Un infant prodigi
Historias de dragones
Osuqo
El bergant
Konrad

OBIOLS, Miquel
O'CALLAGHAN, E
O'CALLAGHAN, E
O'DELL, Scott
O'DELL, Scott
O'DELL, Scott
OLIVER, Ma Antònia
ORWELL, George

Tatrebill en contes uns
Estàs com una cabra
El petit roure
La perla negra
Zia
L'illa dels dofins blaus
Estudi en lila
Rebelión en la granja

PACHECO, Miguel Ángel
PAGÈS JORDÀ, Vicenç
PARRA, I
PASCUAL GRANELL, Vicent
PEDROLO, Manuel de
PEDROLO, Manuel de
PEDROLO, Manuel de
PÉREZ REVERTE, Arturo
PERGAUD, L
PERUCHO, Joan
PESTUM, Jo
POE, Edgar Allan
POE, Edgar Allan
POE, Edgar Allan
POE, Edgar Allan
POSADAS, C
POTOCKI, Jean
PRATOLINI, V
PRESS, H.J.
PUSKIN, A.S.

Los zapatos de Murano
Carta a la reina d'Anglaterra
Hola diari!
L'enigma del medalló
Trajecte final
Domicili provisional
Set relats d'intriga i ficció
La sombra del àguila
La guerra dels botons
Les històries naturals
El secret d'en Heinrich
Les aventures d'Arthur Gordon Pym
Relatos de terror
Cuentos policíacos
Elscrimsdel carrer de la Morgue
Padres, padres
Manuscrit trobat a Saragossa
Crònica dels pobres amants
Aventures de la Mà Negra
La filla del capità

QUIROGA, Horacio

Cuentos de la selva

RACIONERO, L

Cercamon

RADAU, H

Pequeño zorro, gran cazador

RAYÓ I FERRER, M

L'exèrcit dels innocents

RENNISON, Louise

L'Angus, pintallavis i morrejades

RIBAS, Carles

Joan Barroer

RICHTER, H.P.

El meu amic Friedrich

RIERA, I

El pacte de Formentera

RIERA, Carme

Te deix, amor, la mar com a penyora

RIVAS, Manuel

El lápiz del carpintero

ROCA, Ma Mercè

La casa gran

RODARI, Gianni

Contes escrits a màquina

RODGERS, Mary

Un estiu capgirat

RODOREDA, Mercè

La plaça del diamant

RODOREDA, Mercè

Aloma

RUSHDIE, Salman

Harún y el mar de las historias

SAINT-EXUPÉRY, A de

Vol de nit

SALVAT-PAPASSEIT, Joan

Els nens de la meva escala

SÁNCHEZ-CUTILLES, Carmelina

Matèria de Bretanya

SÁNCHEZ FERLOSIO, Rafael

Alfanhuí

SÁNCHEZ SILVA, J. Ma

Marcelino pan y vino

SANTJOAN, S

L'Emacé

SANTOS, Care

La muerte de Kurt Cobain

SANTOS, Care

Okupada

SAROYAN, W

Em dic Aram

SCIASCIA, L

El dia de l'òliba

SCOTT FITZGERALD

El gran Gatsby

SENDER, R.J.

Réquiem por un campesino español

SENDER, R.J.

La tesis de Nancy

SENNELL, Joles

El bosc encantat

SEPÚLVEDA, Luís

El mundo del fin del mundo

SEPÚLVEDA, Luís

El viejo que leía novelas de amor

SHARPE, T

Wilt

SIERRA I FABRA, Jordi

Camps de maduixes

SIMENON, G

La pell d'un home

SIMÓ, Isabel Clara

Raquel

SKÁRMETA, Antonio

El cartero de Neruda

SOLIGONI, A. J.

La herencia de los Bisnenci

SOMMER-BODENBURG, A

Històries de por

SOMMER-BODENBURG, A

El petit vampir

SOTORRA I AGRAMUNT, A

L'assassí viu a Bellvitge

SOTORRA I AGRAMUNT, A

El club dels Caps Rapats

STEINBECK, J

La perla

STENDHAL

La cartoixa de Parma

STEVENSON, Robert L

La fletxa negra

SÜSKIND, Patrick

El perfum

SWINDELLS, Robert

Germà de la terra

TAMARO, Susunna	<i>Vés on et porti el cor</i>
TEIXIDOR, Emili	<i>L'ocell de foc</i>
TEIXIDOR, Emili	<i>El soldat plantat</i>
TEIXIDOR, Emili	<i>Retrat d'un assassí d'ocells</i>
TERRADES, Jaume	<i>El viatge de l'Omoh</i>
TOLKIEN, J.R.R.	<i>Gil, el pagès de Ham</i>
TOLSTOI, L	<i>L'amo i el criat</i>
TORO, Suso del	<i>Compte saldat</i>
TORRENT, Ferran	<i>No emprenyeu el comissari!</i>
TOWNSEND, Sue	<i>Creixen els problemes de l'Adrian Mole</i>
TRABAL, Francesc	<i>L'home que es va perdre</i>
TWAIN, Mark	<i>Les aventures de Huckleberry Fin</i>
TWAIN, Mark	<i>Un yanqui en la corte del rey Arturo</i>
UHLMAN, Fred	<i>L'ànima valenta: carta escrita per Konradin...</i>
VALLE INCLÁN, Ramón M	<i>La cabeza del dragón</i>
VERNETTA, Xavier	<i>L'home del jaguar blanc.</i>
VILLATORO, Vicenç	<i>Tres dies de glòria</i>
VIÑAS, Celia	<i>Canción tonta en el sur</i>
VINYES, Ramon	<i>L'home de les quatre ombres i altres contes</i>
VOLTAIRE	<i>La princesa de Babilònia</i>
WALLACE, Edgar	<i>El círculo carmesí</i>
WAUGH, S	<i>La extraña familia Mennym</i>
WELLS, D. F.	<i>Cartes de fantasmes</i>
WELLS, Herbert George	<i>L'home invisible</i>
WELLS, Herbert George	<i>La guerra dels móns</i>
WICKERT, U	<i>L'any del serpent</i>
WILDE, Oscar	<i>El crim de lord Arthur Saville</i>
WILDE, Oscar	<i>l'Ànima del pescador i altres contes</i>
WINBERG, A.G.	<i>Tot d'un plegat</i>
WREDE, P.C.	<i>Star Wars: Episodi 1: l'amenaça fanatsma</i>
WRIGHT, B.R.	<i>Assassinat a la casa de les nines</i>
WYNDHAM, J	<i>El dia dels trifids</i>
XIRINACS, Olga	<i>Un cadàver per sopar</i>
XIRINACS, Olga	<i>La núvia dormida</i>
XUKRI, Mohamed	<i>El pa de cada dia</i>
ZEI, Aiki	<i>La guerra de Petros</i>
ZEGLER, R.	<i>Senzillament pots dir-me Súper</i>

ANNEX 4

FITXA DE LECTURA

Nom i cognoms:

LECTURA NÚM.:

Curs:

FITXA BIBLIOGRÀFICA

AUTOR/A:		
TÍTOL ORIGINAL:		Llengua:
TÍTOL TRADUÏT:		
EDITORIAL:	COL·LECCIÓ:	Pàgines:
Any 1ª edició original:	Any traducció:	N. d'edicions:
Traductor/a:		Il·lustrador/a:

CLASSIFICACIÓ DE LA NOVEL·LA: GÈNERE

Relat d'arrel tradicional	Novel·la d'Aventura	
Fantasia	Narracions històriques	
Ciència ficció	Novel·la policíaca o detectivesca	
Novel·la realista		

L'ORGANITZACIÓ DEL TEXT

Narrador

1ª persona	
2ª persona	
3ª persona	

Un narrador:	
Diversos narradors:	

Espai

Casa	
Nucli urbà	
Nucli rural	
Natura, paisatge obert	
Centre escolar	
Lloc fantàstic	
Altres	

Temps

Passat	
Present	
Futur	
Indeterminat	

Data

Tipologia textual

Narració tradicional	
Diari	
Memòries	
Cartes	
Manuscrit trobat	

Ordre cronològic

Lineal	
No lineal (<i>flash-back</i>)	
No lineal (anticipació)	

Estructura narrativa

Simple	
Complexa	Encadenament
	Encastament
	Alternança

Tractament del tema: l'humor

Absència	
Presència (humor en general, jocs d'absurd)	
Presència (paròdia, caricatura...)	
Presència (transgressió de normes)	

Desenllaç

Positiu (desaparició del problema)	
Positiu (assumpció del problema)	
Negatiu	
Obert	

Caracterització dels personatges - Protagonistes

Protagonista	
Individual	
Grup/colla	

Tipus	
Humans	
Animals	
Fantàstics	
Barrejats	

Gènere	
Masculins	
Femenins	
Ambdós	

Edat	
Infantil	
Adolescent	
Adult	
Barrejats	

Context relacions

Família completa	Viure sol
Família monoparental	Formes comunals
Formes assimilables a la família	Altres:

Caracterització dels personatges - Secundaris /adversaris / antagonistes

Tipus	
Humans	
Animals	
Fantàstics	
Barrejats	

Gènere	
Masculins	
Femenins	
Ambdós	

Edat	
Infantil	
Adolescent	
Adult	
Barrejats	

connotació	
Negativa	
Positiva	

DATES DE LA LECTURA:

Inici:

Acabament:

Abandonament:

Pàgina:

TEMES TRACTATS:

RESUM DE L'ARGUMENT

VALORACIÓ DE L'OBRA

ANNEX 5

PRESENTACIÓ BASE DE DADES

DESTINATARIS

Aquesta Base de Dades ha estat concebuda com una eina de suport per a totes les persones que de manera directa i indirecta intervenen en la tasca d'apropar la lectura als nois i noies que cursen els ensenyaments secundaris obligatoris. Així, va adreçada al **professorat** d'ESO -especialment de llengües catalana i castellana, però també d'altres matèries com socials, filosofia...-, a l'**alumnat** d'ESO i als **bibliotecaris/bibliotecàries** de les biblioteques escolars o de les seccions infantils i juvenils de les biblioteques públiques. Pot interessar, també, a totes aquelles persones que es troben en la situació d'haver de recomanar o seleccionar títols per a nois i noies adolescents.

Tenint en compte que els nivells lectors dels nois i noies no és uniforme, no ha d'estranyar-nos que algun títol inclòs en aquesta Base de Dades s'hagi utilitzat o pugui utilitzar-se en l'últim curs d'Ensenyament Primari i en el primer curs de batxillerat.

GRAU DE DIFICULTAT / NIVELL

S'ha defugit la classificació per edats i s'ha preferit utilitzar una proposta que organitza els títols per grau de dificultat per tal d'evitar que els alumnes menys lectors o amb més dificultats se sentin incòmodes davant d'una lectura que concreta una edat sovint inferior a la seva.

A grans trets, s'entén per **Grau de dificultat / Nivell 1** els llibres adequats al 1r. Cicle d'ESO. S'hi inclouen, també, alguns títols que es poden situar a la franja baixa del cicle (és a dir, que també poden llegir alguns alumnes de l'últim curs de Primària) per respondre a les necessitats diverses de l'alumnat.

S'entén per **Grau de dificultat / Nivell 2** els títols adequats a l'alumnat de 2n. Cicle d'ESO. Cal, però, considerar que els bons lectors o els lectors selectius del 1r. Cicle poden trobar-hi lectures complementàries i adequades als seus ritmes i gustos lectors.

S'entén per **Grau de dificultat / Nivell 3** els títols que, adequats a l'alumnat de final d'etapa d'ESO, formen part de l'anomenada literatura d'adults o serveixen de pont per arribar-hi.

La pretensió general és, però, que serveixi d'ajut i que cap alumne no quedi travat per aquesta classificació. Al contrari, aquesta hauria de permetre l'adequació a les seves necessitats lectores i servir-li d'orientació o de guia.

CRITERIS DE SELECCIÓ / EXCLUSIÓ DE TÍTOLS I AUTORS. ELS AUTORS I TÍTOLS ABSENTS

La selecció dels títols d'aquesta Base de Dades es va constituir a partir de diverses tries i seleccions que els especialistes i professionals de la literatura infantil han fet i fan de manera regular o ocasionalment per tal d'oferir les seves valoracions a l'entorn de les novetats editorials o de les obres ja considerades clàssiques.

Es van establir com a criteri d'inclusió en la Base de Dades que els títols haguessin estat referenciats en un mínim de 3 de les 11 seleccions creuades. No s'hi

ha inclòs ni exclòs cap títol fora d'aquest criteri. (Vegeu l'apartat de les seleccions bibliogràfiques).

Cal remarcar, però, que el concepte de Literatura Infantil i Juvenil és relativament recent –dècada dels 70- i que és per això que s'hi troben a faltar alguns títols i autors que, pel fet de ser considerats d'adults o, simplement, pel fet d'haver estat escrits en una data anterior, no hi consten.

Per esmenar aquestes “absències”, s'ha inclòs un llistat d'autors i títols que poden afegir-se a la Base de Dades. En aquest cas, no hi ha però, evidentment, el “consens” que s'ha considerat imprescindible en establir la selecció de la Base de Dades. És, doncs, una proposta subjectiva que cadascú pot completar, canviar... a partir dels propis gustos i criteris.

FUNCIONAMENT DE LA BASE DE DADES

Aquesta Base de Dades és una selecció de més de 250 títols de Literatura Juvenil d'arreu del món, resultat del creuament d'11 seleccions diferents de novel·les juvenils elaborades per professionals de biblioteconomia, per crítics i estudiosos de la literatura infantil i juvenil i per escriptors de literatura Infantil i Juvenil, amb la voluntat d'aconseguir un llistat de novel·les a l'entorn de les quals existeixi un cert consens respecte a la seva qualitat literària.

La selecció final aconseguida s'ha organitzat de manera que es pugui accedir tant al **llistat general** total com a **llistats parcials** i que, a criteri del futur lector, continguin unes característiques específiques determinades. Així, podem buscar els títols tenint en compte els temes que plantegen les narracions, el gènere al qual pertanyen, el grau de dificultat que plantegen al lector o qualsevol dels aspectes d'organització textual inclosos en cadascuna de les fitxes individuals de les novel·les. De la mateixa manera, es poden relacionar els títols creuant 2 o més dels aspectes classificatoris preestablerts: per gènere i per nivell, per tema i per gènere, per tema i per tipus de protagonista...

Cal remarcar que els aspectes de selecció per nivell, per gènere i per tema responen a la voluntat de facilitar la informació sobre les novel·les a qualsevol persona interessada. En canvi, la part d'organització del text s'ha previst més directament adreçada al professorat que hi pot trobar un suport de cara a les classes d'introducció a la literatura i a les tècniques narratives. No s'exclou, però, la possibilitat que qualsevol altra persona la utilitzi per localitzar tipologies i tècniques narratives concretes o unes característiques determinades: tractament de l'humor, tipus de personatges o de narradors...

Així mateix, la Base de Dades inclou, sempre que ens ha estat possible, informació sobre versions, adaptacions... en d'altres **mitjans audiovisuals**: DVD, Video, còmic, jocs multimèdia... Aquesta informació va adreçada, o pot ser útil, a totes les persones que accedeixin a la Base de Dades.

En un sentit totalment oposat, les **ressenyes bibliogràfiques** que s'hi inclouen tenen més clarament com a destinataris el professorat i els professionals de les biblioteques escolars i públiques.

Finalment, cal remarcar dos aspectes més respecte a la Base de Dades. D'una banda, que la nostra voluntat ha estat en tot moment tant la de facilitar al professorat la seva tasca de tria i oferta de llibres a l'alumnat, com la d'aconseguir l'autonomia i la implicació de l'alumnat en la descoberta del seus propis gustos literaris. I, d'altra banda, cal aclarir que les seleccions creuades arriben fins al mes de desembre de 2000 i que, per tant, caldrà actualitzar la selecció i complementar les fitxes que, per impossibilitat temporal, en aquest moment apareixen incompletes.

Com consultar llibres:

Què vol dir “Consulta de llibres”?

La pestanya anomenada “Consulta de llibres” permet buscar utilitzant els criteris més habituals a l'hora de realitzar una cerca. Aquests criteris són tots aquells atributs que té un llibre i que serveixen per catalogar-lo.

Aquests atributs són:

- ISBN
- Autor
- Títol
- Editorial
- Col·lecció

En aquesta Base de Dades els llibres també estan catalogats per nombre de pàgines, il·lustrador, títol original, etc... Tots aquests camps addicionals també són vàlids a l'hora de realitzar una cerca.

Com es realitza la cerca?

Per realitzar una cerca d'aquest tipus, només s'han d'omplir els camps dels atributs que es volen cercar. No cal escriure noms complets, ja que la cerca donarà com a resultat el llistat de tots aquells llibres que, de cada camp on s'hagi inclòs informació, tinguin la mateixa cadena de caràcters.

Exemple: si volem cercar tots els llibres de J.R.R. TOLKIEN podem escriure en el camp “Autor” la paraula “tolk”. Un cop premem el botó “BUSCAR” el programa ens retornarà els llibres escrits per tots els autors que en el seu nom hi hagi la cadena “tolk”, en el nostre cas ens retorna “El Hòbbit”.

El resultat de la cerca:

El resultat de la cerca apareix en una nova finestra. Per navegar a través de les solucions s'ha de prémer la fletxa que apunta a la dreta. Per tancar la finestra s'ha de prémer el botó “TANCAR”.

Es poden imprimir els resultats?

En aquest tipus de cerca no.

Es poden modificar les dades del llibre?

No, en cap cas. En cas de trobar algun error, podeu contactar amb l'autora de la Base de Dades.

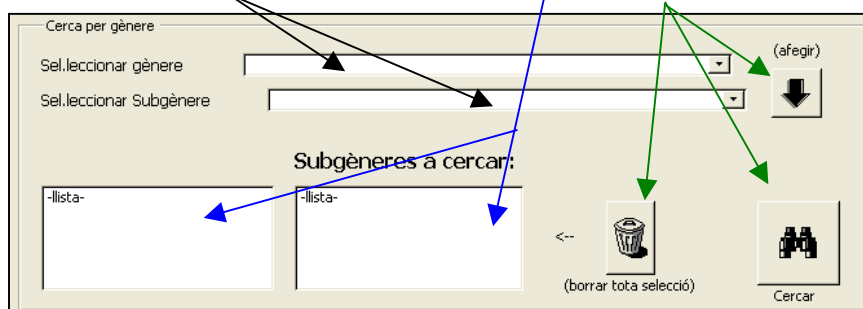
Com cercar per gènere:

Què vol dir “Consultar per gènere”?

Un llibre pot pertànyer a un o més gèneres. Aquest programa t'ofereix la possibilitat de buscar tots els llibres que pertanyin a un gènere en concret.

Com es realitza la consulta per gènere?

Per realitzar una cerca d'aquest tipus, només t'has de dirigir a la pestanya “cerques” i fixar-te en el requadre on diu “cerca per gènere”. Aquest requadre conté dues barres sel·leccionadores, dues taules i tres

botons.

Per cercar per un gènere, només cal seleccionar el gènere al selector de gènere i prémer el botó afegir.

Es poden afegir tants gèneres i subgèneres com es vulgui (aniran apareixent a les taules)

Un cop les taules continguin tots els gèneres (taula de l'esquerra) i subgèneres (taula de la dreta) cal prémer el botó “cercar”.

Com començo una nova cerca?

Prement el botó on apareix la paperera (esborrar tota selecció), les taules de cerca es buidaran i permetran tornar a començar.

El resultat de la cerca:

El programa retornarà TOTS els llibres que tinguin ALMENYS UN gènere o subgènere de les taules.

El resultat es presentarà en un full no editable.

Es poden imprimir els resultats?

Si

Es poden modificar les dades del llibre?

No, en cap cas. En cas de trobar algun error, podeu contactar amb l'autora de la base de dades.

Cerca per organització del text:

Com es realitza la cerca?

Per realitzar una cerca d'aquest tipus, només cal seleccionar les característiques del text que es cerquen.

De cada apartat, es poden seleccionar tantes característiques com es vulguin, i es poden seleccionar característiques de tots els apartats. (Cal remarcar, però, que no és obligatori per a realitzar la cerca.)

Un exemple del funcionament d'una cerca amb aquesta eina seria la cerca següent:

A organització del text demanarem,

Situació de la història:

Casa

Nucli rural

Desenllaç:

Obert

I a caracterització de personatges protagonistes,

Tipus:

Humans

Animals

Com a resultat d'aquesta cerca tindríem tots els llibres la situació de la història dels quals fos en una casa i/o un nucli rural, el desenllaç fos obert i el tipus de personatge-protagonista fos humà i/o animal.

Després de marcar les característiques desitjades s'ha de prémer el botó de "Cercar".

El resultat de la cerca:

El resultat de la cerca apareix en una nova finestra. Per navegar a través de les solucions s'ha de prémer la fletxa que apunta a la dreta. Per tancar la finestra s'ha de prémer el botó "TANCAR".

Es poden imprimir els resultats?

En aquest tipus de cerca sí.

Es poden modificar les dades del llibre?

No, en cap cas. En cas de trobar algun error, podeu contactar amb l'autora de la Base de Dades.

Com cercar per nivell:

Què vol dir “Consultar per nivell”?

El grau de dificultat és un número que pretén classificar els llibres en una escala del 1 al 3 segons la dificultat de lectura que comporta.

Com es realitza la consulta per nivell?

Per realitzar una cerca d'aquest tipus, només t'has de dirigir a la pestanya “cerques” i fixar-te en el requadre on diu “cerca per nivell”.

Cerca per nivell

Introdueix el grau de dificultat:

Aquest requadre conté una barra editable i un botó.

Per cercar per nivell, només cal escriure a la barra editable el valor del nivell a cercar i prémer el botó.

Com començar una nova cerca?

Esborrant el valor anterior i repetint el procés de cerca descrit anteriorment.

El resultat de la cerca:

El programa retornarà TOTS els llibres que tinguin el nivell especificat. El resultat es presentarà en un full no editable.

Es poden imprimir els resultats?

Sí

Es poden modificar les dades del llibre?

No, en cap cas. En cas de trobar algun error, podeu contactar amb l'autora de la Base de Dades.

Com cercar per tema:

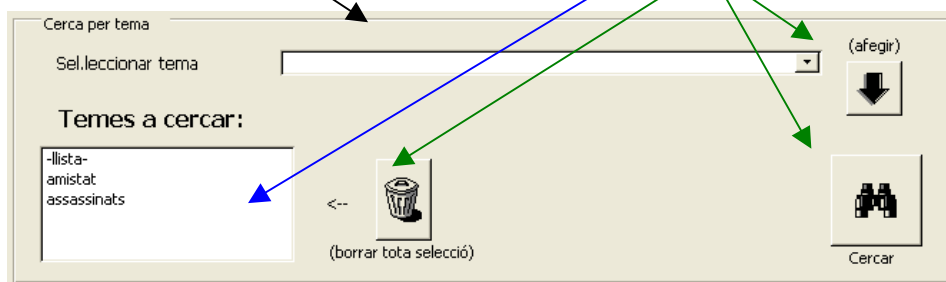
Què vol dir “Consultar per tema”?

Un llibre pot plantejar un o més temes. Aquest programa t'ofereix la possibilitat de buscar tots els llibres que tractin un tema concret.

Com es realitza la consulta per tema?

Per realitzar una cerca d'aquest tipus, només t'has d'anar a la pestanya “cerques” i fixar-te en el requadre on diu “tema”.

Aquest requadre conté una barra sel·leccionadora, una taula i tres botons.

Per cercar un tema, només cal seleccionar el tema al selector de temes i prémer el botó afegir.

Es poden afegir tants temes com es vulguin (aniran apareixent a la taula)

Un cop la taula ja contingui tots els temes cal prémer el botó “cercar”.

Com començar una nova cerca?:

Prement el botó on apareix la paperera (esborrar tota selecció), la taula de cerca es buidarà i permetrà tornar a començar.

El resultat de la cerca:

El programa retornarà TOTS els llibres que tinguin ALMENYS UN tema de la taula.

El resultat es presentarà en un full no editable.

Es poden imprimir els resultats?

Sí.

Es poden modificar les dades del llibre?

No, en cap cas. En cas de trobar algun error, podeu contactar amb l'autora de la Base de Dades.

Narrativa juvenil a l'abast.

Base de Dades per fomentar l'autonomia lectora dels alumnes i facilitar l'orientació al professorat.

**Ma Teresa Verdaguer i Autonell
Curs 2001/2002**